C/2026/4813

8.9.2026.

KOMISIJAS PAZIŅOJUMS

Atjauninātas Komisijas pamatnostādnes par vienreizlietojamiem plastmasas izstrādājumiem saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu (ES) 2019/904 par konkrētu plastmasas izstrādājumu ietekmes uz vidi samazināšanu

(C/2026/4813)

SATURA RĀDĪTĀJS

Lappuse

1. IEVADS 4
2. VISPĀRĒJIE NOTEIKUMI UN DEFINĪCIJAS 5
   - *2.1. Plastmasas definīcija (3. panta 1. punkts)* 5
     - 2.1.1. Polimērs 6
     - 2.1.2. Spēj funkcionēt kā gatavo izstrādājumu galvenā strukturālā sastāvdaļa 6
     - 2.1.3. Dabiski polimēri, kas nav ķīmiski modificēti 6
   - *2.2. Vienreizlietojams plastmasas izstrādājums (3. panta 2. punkts)* 8
     - 2.2.1. Plastmasas saturs: pilnībā vai daļēji izgatavots no plastmasas 8
     - 2.2.2. Vienreizlietojams 9
     - 2.2.3. Izstrādājuma atkārtotas uzpildīšanas un izmantošanas īpašības 9
3. SAISTĪBA STARP DIREKTĪVU (ES) 2019/904 UN DIREKTĪVU 94/62/EK 10
4. IZSTRĀDĀJUMU SPECIFISKIE KRITĒRIJI 11
   - *4.1. Pārtikas tara* 11
     - 4.1.1. Izstrādājuma apraksts un kritēriji direktīvā 11
     - 4.1.2. Pārskats par izstrādājumiem un ilustratīvu piemēru saraksts 13
   - *4.2. Paciņas un iesaiņojumi* 16
     - 4.2.1. Izstrādājuma apraksts un kritēriji direktīvā 16
     - 4.2.2. Pārskats par izstrādājumiem un ilustratīvu piemēru saraksts 17
   - *4.3. Galda piederumi, šķīvji, salmiņi un maisāmkociņi* 18
     - 4.3.1. Izstrādājumu apraksts direktīvā 18
     - 4.3.2. Pārskats par izstrādājumiem un ilustratīvu piemēru saraksts 19
   - *4.4. Dzērienu tara, dzērienu pudeles un dzērienu glāzes (ieskaitot to korķīšus, vākus un vāciņus)* 21
     - 4.4.1. Izstrādājuma apraksti un kritēriji direktīvā 21
     - 4.4.2. Korķīši, vāciņi un vāki 22
     - 4.4.3. Izstrādājumiem specifiskie atbrīvojumi 24
     - 4.4.4. Pārskats par izstrādājumiem un ilustratīvu piemēru saraksts 24
   - *4.5. Dažādu (saistītu) izstrādājumu kategoriju nošķiršana* 27
     - 4.5.1. Galvenie elementi, pēc kā nošķir pārtikas taru no dzērienu taras 27
     - 4.5.2. Galvenie elementi, pēc kā nošķir pārtikas taru no dzērienu glāzēm 28
     - 4.5.3. Galvenie elementi, pēc kā nošķir pārtikas taru, dzērienu pudeles un dzērienu glāzes 29
     - 4.5.4. Galvenie elementi, pēc kā nošķir pārtikas taru no paciņām un iesaiņojumiem 29
     - 4.5.5. Galvenie elementi, pēc kuriem nošķir šķīvjus no pārtikas taras 30

4.6. Vieglās plastmasas iepirkumu maisiņi 31
4.6.1. Izstrādājuma apraksts un kritēriji direktīvā 31
4.6.2. Pārskats par izstrādājumiem un ilustratīvu piemēru saraksts 31
4.7. Vates kociņi 32
4.7.1. Izstrādājuma apraksts un kritēriji direktīvā 32
4.7.2. Izstrādājumiem specifiskie atbrīvojumi 33
4.7.3. Pārskats par izstrādājumiem un ilustratīvu piemēru saraksts 33
4.8. Baloni un balonu kociņi 34
4.8.1. Izstrādājuma apraksts un kritēriji direktīvā 34
4.8.2. Izstrādājumiem specifiskie atbrīvojumi 35
4.8.3. Pārskats par izstrādājumiem un ilustratīvu piemēru saraksts 35
4.9. Higiēniskās paketes, tamponi un tamponu aplikatori 36
4.9.1. Izstrādājuma apraksts un kritēriji direktīvā 36
4.9.2. Pārskats par izstrādājumiem un ilustratīvu piemēru saraksts 37
4.10. Mitrās salvetes 38
4.10.1. Izstrādājuma apraksts, kritēriji un atbrīvojumi direktīvā 38
4.10.2. Pārskats par izstrādājumiem un ilustratīvu piemēru saraksts 39
4.11. Tabakas izstrādājumi ar filtriem, filtri, ko tirgo lietošanai kopā ar tabakas izstrādājumiem 41
4.11.1. Izstrādājuma apraksts un kritēriji direktīvā 41
4.11.2. Pārskats par izstrādājumiem un ilustratīvu piemēru saraksts 41
PIELIKUMS. Pārskats par vienreizlietojamiem plastmasas izstrādājumiem, to aprakstiem un attiecīgajām direktīvā paredzētajām prasībām 43

Lai varētu izmantot vai reproducēt fotoattēlus vai citus materiālus, uz ko ES nav autortiesību, atļauja jāprasa tieši autortiesību īpašniekam.

Autortiesības uz dokumentu © Eiropas Savienība, 2021.

Ilustrācijas: © Gettyimages.

1. **IEVADS**

Šajā dokumentā ir sniegti norādījumi par to, kā interpretēt un īstenot Direktīvu (ES) 2019/904 par konkrētu plastmasas izstrādājumu ietekmes uz vidi samazināšanu ([1]) (tālāk tekstā "direktīva" vai "Vienreizlietojamās plastmasas direktīva").

Šīs ir atjauninātas Komisijas pamatnostādnes par vienreizlietojamiem plastmasas izstrādājumiem saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu (ES) 2019/904 par konkrētu plastmasas izstrādājumu ietekmes uz vidi samazināšanu ([2]) Vienīgās izmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo versiju ir veiktas 4.4.2. iedaļas 4-6. tabulā, kurā sniegti dažādu veidu vienreizlietojamas plastmasas dzērienu taras un vienreizlietojamu plastmasas dzērienu glāžu korķīšu, vāciņu un vāku ilustratīvi piemēri. Proti, ir pievienots piemērs par plastmasas korķīti, ko izmanto kopā ar alumīnija folijas vāciņu, ar kuru noslēdz, piemēram, no augsta blīvuma polietilēna izgatavotas pudeles, kurās pilda ultrasterilizētu pienu.

Šo direktīvu piemēro visiem tās pielikumā uzskaitītajiem vienreizlietojamiem plastmasas izstrādājumiem, izstrādājumiem, kas izgatavoti no oksonoārdāmas plastmasas, un plastmasu saturošiem zvejas rīkiem. Ar tās 12. pantu Komisijai ir uzdots izstrādāt pamatnostādnes, kurās ietver attiecīgus piemērus tam, kas direktīvas nolūkos ir uzskatāms par vienreizlietojamu plastmasas izstrādājumu. Šajās pamatnostādnēs galvenā uzmanība vērsta uz vienreizlietojamiem plastmasas izstrādājumiem, kas ir iekļauti pielikumā un uzskaitīti turpmāk.

- Baloni
- Balonu kociņi
- Dzērienu tara ar ietilpību līdz trim litriem, tai skaitā to korķīši un vāciņi
  - No putu polistirola izgatavota dzērienu tara, tostarp to korķīši un vāciņi
  - Dzērienu tara ar ietilpību līdz trim litriem, tai skaitā to korķīši un vāciņi
- Dzērienu maisāmkociņi
- Vates kociņi
- Dzērienu glāzes
  - No putu polistirola izgatavotas dzērienu glāzes, tostarp to vāki un vāciņi
  - Dzērienu glāzes, tostarp to vāki un vāciņi
- Galda piederumi (dakšas, naži, karotes, irbulīši
- Pārtikas tara
  - No putu polistirola izgatavota pārtikas tara
- Vieglās plastmasas maisiņi
- Paciņas un iesaiņojumi
- Šķīvji
- Higiēniskās paketes, tamponi un tamponu aplikatori
- Salmiņi
- Tabakas izstrādājumi ar filtriem un filtri, ko tirgo lietošanai kopā ar tabakas izstrādājumiem
- Mitrās salvetes

([1]) OV L 155, 12.6.2019., 1. lpp.
([2]) OV C 216, 7.6.2021., 1. lpp.

Pamatnostādnēs nav sīkāk aplūkoti zvejas rīki un no oksonoārdāmas plastmasas izgatavoti izstrādājumi. Attiecībā uz pēdējiem minētajiem ar direktīvas 5. pantu ir aizliegti visi oksonoārdāmie plastmasas izstrādājumi neatkarīgi no tā, vai tie ir vai nav vienreizlietojami, un netiek nošķirta oksonoārdāma plastmasa, kas ir biodegradējama, no oksonoārdāmas plastmasas, kas tāda nav.

Šajā dokumentā ir sniegti norādījumi par svarīgākajām direktīvas definīcijām un piemēri, kas uzskatāmi par ietilpstošiem vai neietilpstošiem tās darbības jomā. Šie piemēri nav izsmeļoši un ir paredzēti tikai, lai ilustrētu, kā interpretēt konkrētas direktīvas definīcijas un attiecīgās prasības saistībā ar konkrētiem vienreizlietojamiem plastmasas izstrādājumiem. Šis saturs, ieskaitot piemērus, atspoguļo Eiropas Komisijas viedokli, un tāpēc tas nav juridiski saistošs. Juridiski saistoša ES tiesību aktu interpretācija ir Eiropas Savienības Tiesas ekskluzīvā kompetencē.

Jo īpaši, ņemot vērā koronavīrusa pandēmiju, ir jānorāda, ka 11. pantā noteikts, ka, lai nodrošinātu, ka netiek apdraudēta ne pārtikas higiēna, ne pārtikas nekaitīgums, direktīvas 4. līdz 9. panta transponēšanas un īstenošanas pasākumiem ir jāatbilst Savienības tiesību aktiem par pārtiku. Direktīvas 14. apsvērumā turklāt ir noteikts, ka pasākumi nedrīkst kaitēt labas higiēnas prakses, labas ražošanas prakses un patērētāju informēšanas prasību ievērošanai.

2. **VISPĀRĒJIE NOTEIKUMI UN DEFINĪCIJAS** ([3])

2.1. **Plastmasas definīcija (3. panta 1. punkts)**

Plastmasas definīcija ir sniegta 3. panta 1. punktā:

"*"plastmasa" ir materiāls, kas sastāv no* ***polimēra, kā tas definēts Regulas (EK) Nr. 1907/2006 3. panta 5. punktā*** ([4]), *kuram var būt pievienotas piedevas vai citas vielas, un kas* ***spēj funkcionēt kā*** *gatavo izstrādājumu* ***galvenā strukturālā sastāvdaļa, izņemot ķīmiski nemodificētus dabiskos polimērus****." [Izcēlums pievienots]*

Kā minēts 11. apsvērumā, direktīvas 3. panta 1. punktā ir izdarīta atsauce uz Regulā (EK) Nr. 1907/2006 (tālāk tekstā "*REACH* regula") paredzēto definīciju un tā papildināta ar papildu elementiem, ieviešot pielāgotu un līdz ar to — atsevišķu definīciju.

Direktīvas 11. apsvērumā ir skaidri norādīts, ka krāsas, tintes un tādas līmvielas kā polimēru materiāli ir izslēgti no direktīvas darbības jomas, un tos neuzskata par ietilpstošiem 3. panta 1. punktā sniegtajā "plastmasas" definīcijā. Tādēļ (citādi) galīgs izstrādājums, kas nav no plastmasas un kam tos lieto, saskaņā ar direktīvu nav vienreizlietojams plastmasas izstrādājums. Vairāki no 3. panta 1. punktā un 11. apsvērumā minētajiem terminiem un jēdzieniem ir jāprecizē papildus. Nākamajās nodaļās ir sniegti norādījumi par galvenajiem jēdzieniem, jo īpaši:

— "polimērs" (2.1.1. iedaļa);

— "spēj funkcionēt kā gatavo izstrādājumu galvenā strukturālā sastāvdaļa" (2.1.2. iedaļa); un

— "dabiski polimēri, kas nav ķīmiski modificēti" (2.1.3. iedaļa).

([3]) Šīs nodaļas norādījumi neattiecas uz Savienības tiesību aktiem par pārtikas kontaktmateriāliem, jo īpaši Regulu (ES) Nr. 10/2011 par materiāliem, kas paredzēti saskarei ar pārtiku, kurā dažos gadījumos ir lietoti līdzīgi jēdzieni un definīcijas, taču to interpretācija, atspoguļojot atšķirīgo kontekstu, daļēji atšķiras.

([4]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1907/2006 (2006. gada 18. decembris), kas attiecas uz ķimikāliju reģistrēšanu, vērtēšanu, licencēšanu un ierobežošanu (*REACH*), un ar kuru izveido Eiropas Ķimikāliju aģentūru, groza Direktīvu 1999/45/EK un atceļ Padomes Regulu (EEK) Nr. 793/93 un Komisijas Regulu (EK) Nr. 1488/94, kā arī Padomes Direktīvu 76/769/EEK un Komisijas Direktīvu 91/155/EEK, Direktīvu 93/67/EEK, Direktīvu 93/105/EK un Direktīvu 2000/21/EK (OV L 396, 30.12.2006., 1. lpp.).

2.1.1. *Polimērs*

Direktīvas 3. panta 1. punktā ir minēta *REACH* regulas 3. panta 5. punktā lietotā polimēra definīcija, proti,

"*polimērs: viela, kas sastāv no molekulām, kuru struktūrā secīgi ir iekļautas viena vai vairāku tipu monomēru vienības. Tādu vielu molekulu masai ir jābūt stipri dažādai, un molekulmasu atšķirības galvenokārt ir atkarīgas no monomēru vienību skaita dažādības. Polimērā:*

a) *masas ziņā galvenokārt ir molekulas no vismaz trim monomēru vienībām, kas ar kovalentu saiti ir saistītas vismaz ar vēl vienu monomēra vienību vai citu reaģēt spējīgu vielu;*

b) *masas ziņā mazākumā ir molekulas ar tādu pašu molekulmasu.*

Šajā definīcijā "monomēra vienība" ir monomēras vielas molekula, kas polimerizācijas reakcijā ir izveidojusi polimēru."

Lai papildinātu *REACH* regulas polimēra definīciju, papildu norādījumi ir atrodami Eiropas Ķimikāliju aģentūras (*ECHA*) pamatnostādnēs par polimēriem un monomēriem ([5]) (tālāk tekstā "*ECHA* pamatnostādnes"):

"*Polimērs, tāpat kā jebkura cita [*REACH *regulas] 3. panta 1. punktā definēta viela, var saturēt piemaisījumus, kas ir nepieciešami polimēra stabilitātes saglabāšanai, un ražošanas procesā radušos piemaisījumus. Šos stabilizētājus un piemaisījumus uzskata par daļu no vielas.*"

2.1.2. *Spēj funkcionēt kā gatavo izstrādājumu galvenā strukturālā sastāvdaļa*

Direktīvas 3. panta 1. punktā plastmasa ir definēta kā *"materiāls [..] kas* ***spēj funkcionēt kā gatavo izstrādājumu galvenā strukturālā sastāvdaļa****"*. Spēja funkcionēt kā gatavo izstrādājumu galvenajai strukturālajai sastāvdaļai attiecas uz plastmasas, nevis vienreizlietojama plastmasas izstrādājuma, definīciju. Tādēļ saistībā ar plastmasas definīciju šo kritēriju saprot kā vispārīgu jēdzienu. Tā kā 3. panta 1. punktā nekādi nav konkretizēts vai sašaurināts ne gatavo izstrādājumu veids, ne polimēra daudzums, kā gatavo izstrādājumu galvenā strukturālās sastāvdaļas var funkcionēt daudzveidīgi polimēri.

2.1.3. *Dabiski polimēri, kas nav ķīmiski modificēti*

No direktīvas darbības jomas ir izslēgti polimēri, kas atbilst diviem 3. panta 1. punktā paredzētiem nosacījumiem: i) tos uzskata par dabiskiem polimēriem un ii) tie atbilst prasībai, lai tie nebūtu bijuši ķīmiski modificēti. Šie jēdzieni papildus precizēti 11. apsvērumā:

"Šai direktīvai nebūtu jāattiecas uz ***nemodificētiem dabiskiem polimēriem "ķīmiski nepārveidotas vielas"*** *definīcijas nozīmē [..]* ***Regulas (EK) Nr. 1907/2006 3. panta 40. punktā****, jo tie* ***vidē ir dabiski sastopami****. Tāpēc šajā direktīvā Regulas (EK) Nr. 1907/2006 3. panta 5. punktā sniegtā polimēra definīcija būtu jāpielāgo un vajadzētu iekļaut atsevišķu definīciju." [Izcēlums pievienots]*

"Plastmasas, kas izgatavotas no ***modificētiem dabiskiem polimēriem****, vai plastmasas, kas izgatavotas no* ***biobāzētām, fosilām vai sintētiskām sākvielām, nav dabiski sastopamas****, tāpēc uz tām būtu jāattiecina šī direktīva. Pielāgotajai plastmasas definīcijai tādējādi vajadzētu aptvert* ***polimērbāzētus gumijas izstrādājumus un biobāzētas un bionoārdāmas plastmasas*** *neatkarīgi no tā, vai tos iegūst no biomasas vai tie laika gaitā varētu bioloģiski noārdīties." [Izcēlums pievienots]*

i) Dabiski polimēri

Dabiski polimēri *ECHA* pamatnostādnēs ir definēti šādi:

"Dabiski polimēri ir polimēri, kas radušies tādā polimerizācijas procesā, kas ir ***noticis dabā, neatkarīgi no tā, kādā ekstrakcijas procesā*** *ir notikusi to ekstrakcija. Tas nozīmē, ka dabiski polimēri ne vienmēr ir* ***"dabā atrodamas vielas"****, vērtējot tos saskaņā ar* REACH *regulas 39. panta 3. punktā noteiktajiem kritērijiem." [Izcēlums pievienots]*

([5]) Eiropas Ķimikāliju aģentūra (2012), Pamatnostādnes par polimēriem un monomēriem, 2.2. iedaļa un 3.2.1.3. iedaļa. Izgūta no https://echa.europa.eu/documents/10162/23036412/polymers_en.pdf/9a74545f-05be-4e10-8555-4d7cf051bbed.

REACH regulas 3. panta 39. punktā dabā atrodamas vielas ir definētas šādi:

*"**dabā sastopamas vielas:** vielas, kas nav apstrādātas vai ir apstrādātas tikai ar manuāliem vai mehāniskiem līdzekļiem, vai ar gravitācijas spēku, ūdens šķīdumā, flotējot, ekstrahējot ar ūdeni, destilējot ar tvaiku vai sildot vienīgi, lai atdalītu ūdeni, vai arī kas ar jebkādiem līdzekļiem ir iegūtas no gaisa." [Izcēlums pievienots]*

Ņemot vērā minēto, dabiska polimēra un dabā sastopamas vielas jēdzieni ir atšķirīgi un tos nedrīkstētu jaukt. Svarīga atšķirība ir saistīta ar atļautajiem ieguves paņēmieniem. Dabiskie polimēri pēc būtības ir plašāka grupa, kas nav atkarīga no tā, ar kādu paņēmienu konkrētā viela tiek iegūta dabā. Turklāt direktīvā nav tiešas atsauces uz *REACH* regulas 3. panta 39. punktu. Šīs atšķirības sekas, piemērojot *ECHA* norādījumos lietoto definīciju, ir tādas, ka, piemēram, no koksnes un kukurūzas cietes atdalītā celuloze un lignīns, ko iegūst mitrās malšanas procesā, atbilst dabiska polimēra definīcijai.

Cita svarīga atšķirība ir saistīta ar to, vai polimerizācijas process ir noticis dabā vai ir ar dzīviem organismiem saistīta rūpnieciska procesa rezultāts. Pamatojoties uz *REACH* regulu un ar to saistītajām *ECHA* pamatnostādnēm, polimērus, kas ražoti rūpnieciskā fermentēšanas procesā, neuzskata par dabiskiem polimēriem, jo polimerizācija nav notikusi dabā. Tādēļ polimēri, ko rūpnieciski iegūst biosintēzes ceļā cilvēka radītos kultivēšanas un fermentēšanas procesos, piemēram, polihidroksilalkanoāti (PHA), netiek uzskatīti par dabiskiem polimēriem, jo tie nav radušies dabā notikuša polimerizācijas procesa rezultātā. Būtībā var sacīt, ka, ja polimērs ir iegūts rūpnieciskā procesā un tāda paša tipa polimērs pastāv arī dabā, ražotais polimērs nav uzskatāms par dabisku polimēru.

ii) Ķīmiski nemodificēti

Direktīvas 11. apsvērumā ir paskaidrots, ka jēdziens "ķīmiski nemodificēta viela" ir jāsaprot saskaņā ar *REACH* regulas 3. panta 40. punktu, kurā ir noteikts:

*"ķīmiski nepārveidota viela: viela, kuras **ķīmiskā struktūra nav mainīta** — pat, ja ar to ir veikts ķīmisks process vai apstrāde, vai tā ir fiziski, mineraloģiski pārveidota, piemēram, lai atdalītu piemaisījumus." [Izcēlums pievienots]*

Direktīvas 3. panta 1. punktā attiecībā uz dabiskiem polimēriem lietotais jēdziens "ķīmiski nemodificēts" ir jāinterpretē šādi: nosakot, vai polimērs tā ražošanas gaitā ir ticis ķīmiski modificēts vai nē, ir jāņem vērā tikai atšķirības starp sākotnējo un iegūto polimēru, neņemot vērā modificēšanu, kas varētu būt notikusi ražošanas procesā, jo tai nav nekādas nozīmes izmantotā un, iespējams, vēlāk vidē nonākušā polimēra īpašību un ietekmes ziņā.

Tas nozīmē, ka, piemēram, reģenerētu celulozi viskozes, liocela un celulozes plēves veidā neuzskata par ķīmiski modificētu, jo iegūtie polimēri, salīdzinot ar sākotnējo polimēru, nav ķīmiski modificēti. Celulozes acetātu uzskata par ķīmiski modificētu, jo, salīdzinot ar sākotnējo dabisko polimēru, ražošanas procesā izdarītā celulozes ķīmiskā modificēšana saglabājas arī ražošanas procesa beigās.

Ja polimēra ķīmiskās struktūras izmaiņas ir izraisījusi reakcija, kas notiek vienīgi dabiska polimēra ekstrakcijas procesā (piemēram, koksnes pārstrādes procesā, lai ekstrahētu celulozi un lignīnu), to neuzskata par tādu, kuras rezultātā tiktu ķīmiski modificēts dabisks polimērs direktīvas 3. panta 1. punkta un 11. apsvēruma izpratnē. Tādēļ koksnes pārstrādes procesā iegūto papīru neuzskata par iegūtu no ķīmiski modificētiem dabiskiem polimēriem. Šāda interpretācija atbilst arī ietekmes novērtējumam, kas ir pievienots Eiropas Komisijas direktīvas priekšlikumam (turpmāk tekstā "ietekmes novērtējums"), kurā izstrādājumi uz papīra bāzes bez plastmasas pārklājuma vai oderējuma ir identificēti kā pieejamas, ilgtspējīgākas alternatīvas vienreizlietojamiem plastmasas izstrādājumiem ([6]).

([6]) SWD(2018) 254 final, 3/3 daļa, 29.–31. lpp.

2.2. **Vienreizlietojams plastmasas izstrādājums (3. panta 2. punkts)**

Direktīvas 3. panta 2. punktā ir dota šāda vienreizlietojama plastmasas izstrādājuma definīcija:

"izstrādājums, kas ***pilnībā vai daļēji*** *izgatavots no plastmasas un* ***kas nav iecerēts, konstruēts vai laists tirgū*** *kā tāds, kurš* ***savā kalpošanas laikā tiek vairākkārt pārvietots vai apgrozīts, proti, nodots atpakaļ ražotājam atkārtotai uzpildīšanai*** *vai* ***atkārtotai izmantošanai tādam pašam mērķim, kādam tas sākotnēji iecerēts****." [Izcēlums pievienots]*

Turklāt 7. un 12. apsvērumā ir minēts, ka direktīvai vajadzētu aptvert tikai tos vienreizlietojamos plastmasas izstrādājumus, kuri visbiežāk sastopami Savienības pludmalēs, kā arī plastmasu saturošus zvejas rīkus un izstrādājumus, kas izgatavoti no oksonoārdāmas plastmasas, tādēļ tai nebūtu jāattiecas uz dzērienu stikla un metāla taru. Direktīva no pielikuma C, E, F un G daļas īpaši izslēdz stikla un metāla dzērienu taru ar korķīšiem un vāciņiem, kas izgatavoti no plastmasas, bet vienlaikus iekļauj kompozītus dzērienu iepakojumus. Minētais atbilst direktīvas mērķim koncentrēt pūliņus tur, kur tie visvairāk vajadzīgi.

2.2.1. *Plastmasas saturs: pilnībā vai daļēji izgatavots no plastmasas*

Direktīvas pielikumā uzskaitītie vienreizlietojamie plastmasas izstrādājumi ietilpst tās darbības jomā, ja tie ir pilnībā vai tikai daļēji izgatavoti no plastmasas, kā tas definēts 3. panta 1. un 2. punktā. Direktīvā nav paredzēta vienreizlietojama izstrādājuma plastmasas satura *de minimis* robežvērtība, pēc kuras varētu noteikt, vai uz izstrādājumu attiecas vienreizlietojama plastmasas izstrādājuma definīcija, tādēļ ir jāveic kvalitatīvs novērtējums.

Daudzu materiālu, tostarp tādu, kas nav plastmasa, ražošanā, lai panāktu noteiktas materiāla īpašības un paaugstinātu ražošanas procesa lietderību, bieži tiek izmantoti polimēri, kas atbilst direktīvā lietotajai plastmasas definīcijai. Šie polimēru materiāli bieži vien ir sintētiskas ķīmiskas piedevas. Izmantojot šādus polimēru materiālus tāda materiāla ražošanā, kas pats nav plastmasa, piemēram, kā aizturēšanas reaģentus vai saistvielas un pārstrādes palīglīdzekļus, vienīgi no šāda materiāla ražotais vienreizlietojamais izstrādājums nav jāuzskata par daļēji ražotu no plastmasas. Jo īpaši izstrādājumi uz papīra un kartona bāzes direktīvas tiesību akta priekšlikuma izstrādes gaitā ([7]) ir tikuši īpaši izvērtēti, ņemot vērā to potenciālu kļūt par vienreizlietojamu plastmasas izstrādājumu ilgtspējīgām alternatīvām. Tādēļ izstrādājumi uz papīra un kartona bāzes, kas ražoti vienīgi no papīra un kartona materiāliem un kam nav plastmasas oderējuma vai pārklājuma, ņemot vērā minētos apsvērumus, nav uzskatāmi par vienreizlietojamiem plastmasas izstrādājumiem direktīvas izpratnē.

Taču, ja plastmasas pārklājums vai oderējums tiek uzklāts papīra, kartona vai cita materiāla virsmai, lai to aizsargātu no ūdens vai tauku iedarbības, gatavo izstrādājumu uzskata par kompozītu izstrādājumu, ko veido vairāk nekā viens materiāls, tajā skaitā plastmasa. Šādā gadījumā uzskata, ka gatavais izstrādājums ir daļēji izgatavots no plastmasas. Tādēļ vienreizlietojami izstrādājumi uz papīra vai kartona bāzes, kam ir plastmasas pārklājums vai oderējums, ir daļēji izgatavoti no plastmasas un ietilpst direktīvas darbības jomā. To apstiprina arī fakts, ka, atšķirībā no citiem papīra un kartona izstrādājumiem, kam nav plastmasas pārklājuma vai oderējuma, papīra un kartona glāzes, kam ir plastmasas kārtiņa, ietekmes novērtējumā ([8]) nav identificētas kā alternatīvs variants, jo tās nav brīvas no plastmasas. Šo interpretāciju apstiprina fakts, ka Komisijas sākotnējā priekšlikuma 8. apsvērumā iekļautais atbrīvojums attiecībā uz pārklājumu ([9]) vairs nav atrodams ne atbilstīgajā direktīvas 11. apsvērumā, ne citur direktīvā. Tādēļ likumdevēji ir pauduši gribu no direktīvas darbības jomas skaidri neizslēgt izstrādājumus, kas izgatavoti no materiāla, kurš nav plastmasa, un kam ir plastmasas pārklājums vai plastmasas oderējums. Kā minēts 9. apsvērumā, gan lielākas, gan mazākas plastmasas daļiņas, kas radušās

([7]) Turpat.

([8]) SWD(2018) 254 final, 3/3 daļa, 30. lpp. Dokumentā norādīts, ka vienreizlietojama neplastmasas alternatīva nav iekļauta analīzē, jo kafijai ir nepieciešamas dzērienu krūzītes ar oderējumu, lai nodrošinātu mehāniskās izturības saglabāšanu pat tad, ja tās noteiktu laika periodu ir piepildītas ar ļoti karstu šķidrumu.

([9]) Eiropas Komisijas priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvai par konkrētu plastmasas izstrādājumu vidiskās ietekmes samazināšanu (COM(2018) 340 final, 28.5.2018.).

no vienreizlietojamiem plastmasas izstrādājumiem, var radīt ievērojamu zemes un augsnes piesārņojumu, kā arī nonākt jūras vidē un to nelabvēlīgi ietekmēt. Tādējādi šo vienību iekļaušana direktīvas jomā ne tikai atbilst direktīvas mērķiem, bet arī novērš un mazina ietekmi, ko rada atsevišķas pilnībā vai daļēji no plastmasas izgatavotas ātras aprites patēriņa preces, kas var kļūt par piegružojumu un radīt īpašu risku jūras ekosistēmām, bioloģiskajai daudzveidībai un cilvēku veselībai. Tas ir arī vajadzīgs, lai sasniegtu mērķi veicināt pāreju uz aprites ekonomiku ar inovatīviem un ilgtspējīgiem darījumdarbības modeļiem, produktiem un materiāliem, kas dod priekšroku ilgtspējīgiem un netoksiskiem atkārtoti lietojamiem produktiem un atkārtotas izmantošanas sistēmām, nevis vienreizlietojamiem produktiem, ar mērķi pirmkārt un galvenokārt samazināt radīto atkritumu daudzumu.

Cits piemērs ir dzērienu pakas, ko parasti veido vairāki papīra, plastmasas, dažos gadījumos arī alumīnija slāņi, kas ir nepieciešami dzērienu konteinera tehnisko īpašību panākšanai, ieskaitot barjeras pret skābekli un ūdeni. Dzērienu pakas ir kompozīts dzērienu iepakojums ([10]), kas skaidri iekļauts direktīvas darbības jomā saskaņā ar tās pielikuma C, E un G daļu, kā arī 12. un 18. apsvērumu.

2.2.2. *Vienreizlietojams*

Šo terminu kumulatīvais lietojums 3. panta 2. punktā nosaka, ka izstrādājums nedrīkst būt ne iecerēts, ne konstruēts vai laists tirgū, lai to tā kalpošanas laikā vairākkārt pārvietotu vai apgrozītu. Tas liek izslēgt situācijas, kad gatavu izstrādājumu, iespējams, varētu laist tirgū vai tirgot kā vairākkārt lietojamu vai atkārtoti izmantojamu, ja tas nav ticis attiecīgi iecerēts vai konstruēts vai nav laists tirgū kā daļa no sistēmas vai kārtības, kas nodrošinātu tā atkārtotu izmantošanu.

Izstrādājuma konstrukcijas īpašības var palīdzēt noteikt, vai tas jāuzskata par vienreiz vai vairākkārt lietojamu. To, vai izstrādājums ir ticis iecerēts, konstruēts vai laists tirgū atkārtotai izmantošanai, var novērtēt, ņemot vērā izstrādājuma iecerēto funkcionālo kalpošanas laiku, proti, vai tas ir iecerēts un konstruēts vairākkārtējai izmantošanai pirms galīgās likvidēšanas, nezaudējot izstrādājuma funkcionalitāti, fizikālo ietilpību vai kvalitāti, un vai patērētāji parasti iecer, uztver un izmanto to kā atkārtoti izmantojamu. Attiecīgās izstrādājuma konstrukcijas īpašības ir, piemēram, materiālu saturs, mazgājamība un remontējamība, kas ļauj to vairākkārt pārvietot vai apgrozīt tam pašam mērķim, kam izstrādājums sākotnēji bija paredzēts. Trauka, kas ir iepakojums, atkārtoti izmantojamo būtību var noteikt saskaņā ar Iepakojuma un izlietotā iepakojuma direktīvas būtiskajām prasībām ([11]), ieskaitot deklarācijas, kas apliecina iepakojuma atbilstību būtiskajām prasībām un ar tām saistītajiem standartiem.

2.2.3. *Izstrādājuma atkārtotas uzpildīšanas un izmantošanas īpašības*

Saskaņā ar direktīvas 3. panta 2. punktu vienreizlietojams izstrādājums ir izstrādājums, kas nav iecerēts, konstruēts vai laists tirgū kā tāds, kurš savā kalpošanas laikā tiek vairākkārt pārvietots vai apgrozīts, proti:

— nodots atpakaļ ražotājam atkārtotai uzpildīšanai vai

— atkārtotai izmantošanai tādam pašam mērķim, kādam tas sākotnēji iecerēts.

Iepakojuma un izlietotā iepakojuma direktīvā ir sniegti noderīgi ieteikumi, kā identificēt izstrādājumus, ko laiž tirgū kā šīm prasībām atbilstīgu iepakojumu, kas tādējādi nav uzskatāms par vienreizlietojamu, jo īpaši — izmantojot atkārtoti lietojama iepakojuma definīciju un atkārtoti lietojama iepakojuma būtisko prasību attiecīgo daļu. Saskaņā ar Iepakojuma un izlietotā iepakojuma direktīvas 3. panta 2. panta a) apakšpunktu atkārtoti lietojams iepakojums ir *"iepakojums, kas ir projektēts, izstrādāts un laists tirgū, lai aprites ciklā to pārvietotu vai nodrošinātu tā rotāciju vairākkārt, to atkārtoti piepildot vai izmantojot tam pašam nolūkam, kādam tas sākotnēji paredzēts"*. Pēc analoģijas atkārtoti lietojama iepakojuma definīcija sniedz noderīgas norādes par vienreizlietojamu plastmasas izstrādājumu, kas nav iepakojums, atkārtotas lietošanas iespējām, jo līdzīgi principi attiecas arī uz vienreizlietojamiem plastmasas izstrādājumiem, kas nav iepakojums, piemēram, attiecībā uz nolūku atkārtoti izmantot un iespēju atjaunot, tīrīt, mazgāt, labot izstrādājumu, vienlaikus saglabājot tā spēju pildīt tam paredzēto funkciju.

([10]) Sk. Direktīvas 94/62/EK par iepakojumu un izlietoto iepakojumu (OV L 365, 31.12.1994., 10. lpp.) 3. panta 2. panta b) apakšpunktu.
([11]) Direktīva 94/62/EK (1994. gada 20. decembris) par iepakojumu un izlietoto iepakojumu (OV L 365, 31.12.1994., 10. lpp.).

Saskaņā ar Iepakojuma un izlietotā iepakojuma direktīvas II pielikuma 2. punktu, kurā ir noteiktas būtiskās prasības iepakojumam, atkārtoti lietojamam iepakojumam citstarp jābūt ar tādām fizikālām īpašībām un pazīmēm, kas ļauj vairākkārt to pārvietot vai veikt tā rotāciju paredzamos lietošanas apstākļos. Sīkāki nosacījumi par atbilstību šīm prasībām ir noteikti Eiropas saskaņotajā standartā EN 13429:2004 "Iepakojums — Atkārtota lietošana". Šajā standartā minētās prasības, lai iepakojumu varētu uzskatīt par atkārtoti lietojamu, ir, piemēram, šādas:

— nolūks atkārtoti izmantot iepakojumu (proti, tas ir attiecīgi iecerēts, konstruēts vai laists tirgū);

— iepakojuma dizains ļauj to vairākkārt pārvietot vai laist apritē;

— iepakojumu var iztukšot, nenodarot tam būtisku kaitējumu, kā arī neapdraudot izstrādājuma integritāti, veselību un drošību;

— iepakojumu var atjaunot, tīrīt, mazgāt un labot, vienlaikus saglabājot tā spēju pildīt tam paredzēto funkciju;

— ir ieviesta kārtība atkārtotai izmantošanai, proti, ir izveidota un darbojas atkārtotas izmantošanas sistēma.

Ja direktīvas pielikumā uzskaitītos plastmasas izstrādājumus nelaiž tirgū kā iepakojumu, lai noteiktu, vai tie ir paredzēti vienreizējai vai vairākkārtējai lietošanai, ir jāvērtē papildu apsvērumi. Piemēram, ja tādu pašu vienību, kāda parasti tiek laista tirgū kā vienreizlietojams plastmasas iepakojums, pārdod tukšu arī galapatērētājiem (piemēram, plastmasas glāzes vai pārtikas taru), to būtu lietderīgi uzskatīt par vienreizlietojamu plastmasas izstrādājumu.

Atkārtotas izmantošanas sistēmām, kurās var veikt uzpildīšanu vai apmaiņu, ir liela nozīme atkārtoti izmantojamu izstrādājumu lietošanā, un šādas sistēmas var ietvert pasta vai kurjerpasta pakas vai nodošanas punktus veikalos. Funkcionējošā uzpildes sistēmā ražotājs un/vai izplatītājs starp uzpildēm nemaina izstrādājuma funkcionalitāti, fizikālo veiktspēju un kvalitāti ([12]). Ir jānorāda arī, ka atkārtotas izmantošanas sistēmas pārtikas un dzērienu izsniegšanas jomā, ko efektīvi pārvalda operatori, var konsekventāk ļaut pārliecināties, ka atkārtoti izmantojamie izstrādājumi (piemēram, glāzes, tara un galda piederumi) tiek pienācīgi dezinficēti, lai nodrošinātu higiēnu, aizsargātu sabiedrības veselību un nodrošinātu klientu un darbinieku drošību.

3. **SAISTĪBA STARP DIREKTĪVU (ES) 2019/904 UN DIREKTĪVU 94/62/EK**

Vienreizlietojamiem plastmasas izstrādājumiem, uz kuriem attiecas Vienreizlietojamas plastmasas direktīva un ko uzskata arī par iepakojumu 3. panta 1. punkta izpratnē Iepakojuma un izlietotā iepakojuma direktīvā, ir jāatbilst abu direktīvu prasībām.

Vienreizlietojamās plastmasas direktīvas 10. apsvērumā ir precizēts, ka šī direktīva ir noteicošā, ja pastāv pretruna starp abām direktīvām. Tas tā ir attiecībā uz ierobežojumiem vienreizlietojamo plastmasas izstrādājumu laišanai tirgū. Vienreizlietojamajai plastmasas pārtikas tarai un dzērienu glāzēm (ieskaitot to korķīšus un vāciņus), kas ir iepakojums, saskaņā ar Vienreizlietojamās plastmasas direktīvas 4. pantu un atkāpjoties no Iepakojuma un izlietotā iepakojuma direktīvas 18. panta, var paredzēt tirdzniecības ierobežojumus ar mērķi novērst to, ka šādi izstrādājumi kļūst par piegružojumu, lai nodrošinātu, ka tos aizstāj ar alternatīvām, kas ir atkārtoti izmantojamas vai nesatur plastmasu. Vienreizlietojamās plastmasas direktīva papildina Iepakojuma un izlietotā iepakojuma direktīvu attiecībā uz patēriņa mazināšanas pasākumiem, izstrādājumu konstruēšanas prasībām, marķējumu un ražotāja paplašinātās atbildības noteikumiem.

Vienreizlietojamiem plastmasas izstrādājumiem, kas nav iepakojums, piemēro tikai Vienreizlietojamās plastmasas direktīvas prasības, pat ja tiem ir iepakojumam līdzīga funkcionalitāte vai īpašības.

([12]) National Law Review (2019), *The New EU Single-use Plastics Directive EU to Adopt Law on the Reduction of the Impact of Certain Plastic Products on the Environment*. Izgūts no https://www.natlawreview.com/article/new-eu-single-use-plastics-directive-eu-to-adopt-law-reduction-impact-certain.

1. tabula

Vienreizlietojami plastmasas izstrādājumi, kas ir un kas nav iepakojums saskaņā ar Iepakojuma un izlietotā iepakojuma direktīvu

Vienreizlietojamie plastmasas izstrādājumi, kas ir iepakojums	Vienreizlietojamie plastmasas izstrādājumi, kas nav iepakojums
— Pilna pārtikas tara: dzērienu tara, dzērienu pudeles un dzērienu glāzes, paciņas un iesaiņojums, vieglās plastmasas iepirkumu maisiņi un šķīvji (atbilst Iepakojuma un izlietotā iepakojuma direktīvas 3. panta 1. punkta i) apakšpunkta kritērijam) — Pārtikas tara, dzērienu tara, dzērienu pudeles, dzērienu glāzes, paciņas un iesaiņojums, un šķīvji, ko tirgū laiž nepiepildītus, bet ko ir paredzēts piepildīt pārdošanas vietā (atbilst Iepakojuma un izlietotā iepakojuma direktīvas 3. panta 1. punkta ii) apakšpunkta kritērijam) — Korķīši, vāki, vāciņi, salmiņi, maisāmie kociņi un cita veida iepakojuma komponenti un papildelementi, ja tie ir iepakojuma neatņemama daļa (atbilst Iepakojuma un izlietotā iepakojuma direktīvas 3. panta 1. punkta iii) apakšpunkta kritērijam)	— Galda piederumi, salmiņi un maisāmie kociņi, kas parasti nepilda iepakojuma funkcijas (neatbilst Iepakojuma un izlietotā iepakojuma direktīvas 3. panta 1. punkta iii) apakšpunkta kritērijam) — Trauki, ieskaitot pārtikas taru, dzērienu taru un dzērienu pudeles (ieskaitot to korķīšus un vāciņus) ([13]), dzērienu glāzes (ieskaitot to vākus un vāciņus), ko tirgū laiž tukšus un ko nav paredzēts piepildīt tirdzniecības vietā (neatbilst Iepakojuma un izlietotā iepakojuma direktīvas 3. panta 1. punkta ii) apakšpunkta kritērijam) — Izstrādājumi, kas nav iepakojums: — Vates kociņi — Gaisa baloni — Higiēniskās paketes, tamponi un tamponu aplikatori — Mitrās salvetes — Tabakas izstrādājumi ar filtriem un filtri, ko tirgo lietošanai kopā ar tabakas izstrādājumiem

4. **IZSTRĀDĀJUMU SPECIFISKIE KRITĒRIJI**

4.1. **Pārtikas tara**

4.1.1. *Izstrādājuma apraksts un kritēriji direktīvā*

Nākamajā tabulā ir dots pārskats par vienreizlietojamās plastmasas pārtikas taras izstrādājumu aprakstiem direktīvā.

2. tabula

Pārskats par pārtikas taras izstrādājumu aprakstiem direktīvā

Pielikuma A daļas 2. punkts, E daļas I iedaļas 1. punkts un G daļas 1. punkts: “Pārtikas tara, t. i., trauki, piemēram, kārbas, ar vāciņu vai bez tā, kur ievieto ēdienu, kas: a) paredzēts tūlītējam patēriņam vai nu uz vietas, vai līdzņemšanai; b) parasti tiek patērēts no iepakojuma trauka; c) gatavs patērēšanai bez tālākas sagatavošanas, piemēram, cepšanas, vārīšanas vai sildīšanas; tostarp pārtikas tara, ko izmanto ātrajām uzkodām vai citam ēdienam, kas gatavs tūlītējam patēriņam, izņemot dzērienu taru, šķīvjus un pārtiku saturošas paciņas un iesaiņojumus.”

([13]) Pārtikas tara, dzērienu tara un dzērienu pudeles, ko tirgū laiž tukšas un ko nav paredzēts piepildīt tirdzniecības vietā, ietilpst VLP direktīvas darbības jomā, pamatojoties uz izstrādājumu definīcijām (sk. C daļu), jo izstrādājumi tiek “lietoti”, lai tajos ievietotu attiecīgi pārtiku un dzērienus.

12. pants: “Lai noteiktu, vai pārtikas tara ir uzskatāma par vienreizlietojamu plastmasas izstrādājumu šīs direktīvas nozīmē, papildus kritērijiem, kuri minēti pielikumā attiecībā uz pārtikas taru, izšķirīga loma ir tās tendencei kļūt par piegružojumu tās apjoma vai lieluma dēļ, jo īpaši attiecībā uz vienas porcijas pārtikas taru.”

Direktīvas pielikuma A daļas 2. punktā, E daļas I iedaļas 1. punktā un G daļas 1. punktā paredzētos trīs kritērijus piemēro kumulatīvi. Tādēļ, lai uz pārtikas taru attiektos direktīva, tai ir jāatbilst visiem trijiem kritērijiem, kas attiecas uz ievietoto pārtiku.

Šo triju kritēriju interpretēšanai un piemērošanai var izmantot tālāk minētos rādītājus.

1. Kritērijs: paredzēts tūlītējam patēriņam vai nu uz vietas, vai līdzņemšanai.

   Atbilstošie rādītāji:

   — Pārtikas tarā ievietotā pārtikas produkta veids: Pārtikas produkti, kas pamatā ir piemēroti tūlītējam patēriņam, ir, piemēram, rieksti, sviestmaizes, jogurti, salāti un termiski apstrādāti ēdieni, augļi un dārzeņi.

   — Dakšu, nažu, karošu, irbulīšu vai līdzīgu priekšmetu, un/vai mērču iekļaušana vai pievienošana vienreizlietojamajai pārtikas tarai. Tomēr apstāklis, ka šādu priekšmetu nav, pats par sevi nenozīmē, ka izstrādājums ir izslēgts no direktīvas darbības jomas.

2. Kritērijs: parasti tiek patērēts no iepakojuma trauka

   Atbilstošais rādītājs:

   — Pārtikas trauka forma ļauj vai atvieglo tajā esošā pārtikas produkta ēšanu tieši no taras, proti, to vienkārši atverot.

3. Kritērijs: gatavs patērēšanai bez tālākas sagatavošanas, piemēram, cepšanas, vārīšanas vai sildīšanas

   Atbilstošie rādītāji:

   — Pārtikas tarā esošo pārtikas produktu var lietot bez tālākas sagatavošanas. Piemēram, pārtikas produktu nav nepieciešams sasaldēt, vārīt vai karsēt, tostarp fritēt, grilēt, cept, apstrādāt mikroviļņu krāsnī vai tostēt. Piemēram, augļu un dārzeņu mazgāšana, lobīšana vai griešana nav uzskatāma par sagatavošanu un tāpēc neliecina par izslēgšanu no direktīvas, jo to var viegli veikt sagatavošanas procesā.

   — Pārtikas produktus, kas atrodas pārtikas tarā, var patērēt, tiem nepievienojot garšvielas vai mērces (ja vien tās nepiedāvā vienlaikus ar pārtikas produktu), aukstu vai karstu ūdeni vai citus šķidrumus, ieskaitot pienu, pirms pārtikas produkta lietošanas, kā tas ir, piemēram, ar brokastu pārslām (izņemot gadījumus, kad brokastu pārslu porcijas pārdod kopā ar papildu piena porcijas taru) vai pulverveida zupām.

Ir jānorāda, ka direktīva attiecas arī uz pārtikai izmantojamo pārtikas taru, kas atbilst direktīvā noteiktajām prasībām un ko pārdod tukšu, neparedzot to piepildīt tirdzniecības vietā.

Papildus šiem trim kumulatīvi piemērojamajiem kritērijiem direktīvas 12. pantā ir ietverts kritērijs, kas saistīts ar pārtikas taras tendenci kļūt par piegružojumu tās apjoma vai lieluma dēļ, jo īpaši attiecībā uz vienas porcijas daudzumiem. Lai gan atsauce uz vienas porcijas daudzumu 12. pantā ir minēta kā izšķirošs pamatelements, direktīvā nav ietverta ne vienas porcijas definīcija, ne tās vienota izpratne. 12. apsvērumā ir norādīts, ka taru, ko pārdod vairāk nekā vienas porcijas daudzumā, vai vienas porcijas pārtikas taru, ko pārdod vairāk nekā vienas vienības daudzumā, direktīvas mērķiem neuzskata par vienreizlietojamiem plastmasas izstrādājumiem. Jo īpaši atbrīvojums, ko piemēro vienas porcijas daudzuma pārtikas tarai, ko pārdod vairāk nekā vienas vienības daudzumā, liecina par to, ka vienas porcijas jēdziens var attiekties uz

porciju, ko viena persona var apēst vienā ēdienreizē. Tomēr attiecīgais apjoms un lielums var atšķirties atkarībā no pārtikas produktu uzturvērtības un patēriņa ieradumiem visā Savienībā. Turklāt attiecībā uz dzērienu taru direktīvas pielikuma C daļā, E daļas I iedaļas 3. punktā un G daļas 3. punktā ir skaidri noteikta trīs litru apjoma un lieluma robežvērtība, virs kuras direktīvu nepiemēro. Šī robežvērtība norāda, ka ir svarīgi izvairīties no piegružojuma ar vienreizlietojamiem plastmasas izstrādājumiem, kas paredzēti tādām porcijām, kuras parasti vienā pasniegšanas reizē apēd vairāki cilvēki. Līdzīgi ir ierosināts to pašu tilpumu kā augšējo robežvērtību izmantot attiecībā uz pārtikas taru, lai noteiktu, vai porciju parasti var apēst vienā ēdienreizē.

4.1.2. *Pārskats par izstrādājumiem un ilustratīvu piemēru saraksts*

3. tabulā ir doti daži ilustratīvi konkrētas pārtikas taras veidu piemēri, ko uzskata par ietilpstošiem vai neietilpstošiem direktīvas darbības jomā.

3. tabula

Vienreizlietojamas plastmasas pārtikas taras definīcijas kritēriju ilustratīvs pielietojums

Pārtikas taras veids	Vispārīgie kritēriji		Izstrādājuma specifiskie kritēriji			Ietilpst vai neietilpst direktīvas darbības jomā (visu vispārīgo un izstrādājuma specifisko kritēriju izpilde)
	Plastmasa	Vienreizlietojama	Paredzēta tūlītējam patēriņam	Parasti patērē no iepakojuma trauka	Gatavs patērēšanai bez tālākas sagatavošanas	
Plastmasas pārtikas tara, kurā ir siltā ēdiena porcija	JĀ	JĀ	JĀ	JĀ	JĀ	IETILPST
Plastmasas pārtikas tara, kurā ir auksts ēdiens	JĀ	JĀ	JĀ	JĀ	JĀ	IETILPST
Kartona pārtikas tara ar plastmasas pārklājumu vai oderējumu, kas paredzēta karstam vai aukstam ēdienam	JĀ	JĀ	JĀ	JĀ	JĀ	IETILPST
Plastmasas pārtikas tara, kurā ir deserts	JĀ	JĀ	JĀ	JĀ	JĀ	IETILPST
Plastmasas pārtikas tara, kurā ir dārzeņi vai augļi	JĀ	JĀ	JĀ	JĀ	JĀ	IETILPST
Plastmasas pārtikas tara, kurā ir uzkodas, piemēram, rieksti vai cepumi	JĀ	JĀ	JĀ	JĀ	JĀ	IETILPST
Plastmasas pārtikas tara, kurā ir mērces un uz maizes ziežami izstrādājumi (piemēram, sinepes, kečups vai saldās mērces)	JĀ	JĀ	JĀ	JĀ	JĀ	IETILPST
Plastmasas pārtikas tara, kurā ir dārzeņi vai augļi, kas nav tālāk jāsagatavo	JĀ	JĀ	JĀ	JĀ	JĀ	IETILPST
Plastmasas pārtikas tara, kurā ir saldēts ēdiens, kas jāgatavo papildus	JĀ	JĀ	NĒ	JĀ	NĒ	NEIETILPST Parasti nepārdod līdzņemšanai; pārtikas produkts ir jāsagatavo
Saldējuma tara no kartona ar plastmasas pārklājumu, no kura pārtiku parasti patērē tieši	JĀ	JĀ	JĀ	JĀ	JĀ	IETILPST
Zivju kastes vai gaļas šķīvji no plastmasas, kas satur iepakotu pārtiku, kura nav paredzēta tūlītējai patērēšanai, ko parasti nepatērē no pārtikas taras un kas nav gatava patērēšanai bez tālākas sagatavošanas	JĀ	JĀ	NĒ	NĒ	NĒ	NEIETILPST Pārtika ir tālāk jāsagatavo un to parasti nepatērē tieši no pārtikas taras

Pārtikas taras veids	Vispārīgie kritēriji		Izstrādājuma specifiskie kritēriji			Ietilpst vai neietilpst direktīvas darbības jomā (visu vispārīgo un izstrādājuma specifisko kritēriju izpilde)
	Plastmasa	Vienreizlietojama	Paredzēta tūlītējam patēriņam	Parasti patērē no iepakojuma trauka	Gatavs patērēšanai bez tālākas sagatavošanas	
Plastmasas pārtikas tara, kurā ir kaltēta pārtika vai pārtikas produkts, kam nepieciešams traukā ieliet karstu ūdeni (piemēram, makaroni vai pulverveida zupas)	JĀ	JĀ	NĒ	JĀ	NĒ	NEIETILPST Pārtika ir tālāk jāsagatavo, parasti nepārdod līdzņemšanai

4.2. **Paciņas un iesaiņojumi**

4.2.1. *Izstrādājuma apraksts un kritēriji direktīvā*

Pielikuma E daļas I iedaļas 2. punktā un G daļas 2. punktā paciņas un iesaiņojumi ir aprakstīti šādi: *"Paciņas un iesaiņojumi no elastīga materiāla, kuri satur pārtiku, kas paredzēta tūlītējam patēriņam no maisiņa vai iesaiņojuma bez tālākas sagatavošanas."*

Atšķirībā no pārtikas taras, par kuru 12. pantā un 12. apsvērumā ir minēts lielums, apjoms, vienas porcijas daudzums un vienas porcijas daudzuma pārtikas tara, ko pārdod vairāk nekā vienas vienības daudzumā, direktīvā nav minēti konkrēti kritēriji paciņām un iesaiņojumam. Lai gan direktīvā tas nav tieši minēts, no ietekmes novērtējumā ([14]) aprakstītā konteksta var secināt, ka galvenais faktors, kādēļ paciņas un iesaiņojumi kļūst par jūras piegružojumu, ir pārtikas patēriņš līdzņemšanai, kā arī pieprasījums pēc lielākām ērtībām. Ņemot vērā direktīvas mērķi — novērst vienreizlietojamo plastmasas priekšmetu piegružojumu vidē — un apstākli, ka paciņas un iesaiņojumi ir viens no visizplatītākajiem piegružojuma priekšmetiem, ir lietderīgi izmantot pieeju, kas būtu saskanīga ar direktīvas noteikumiem par dzērienu taru un tās trīs litru robežvērtību.

Pielikumā iekļauto paciņu un iesaiņojuma (un tajā esošās pārtikas) izstrādājuma specifisko kritēriju interpretēšanai un piemērošanai var izmantot šādus rādītājus.

1. Kritērijs: izgatavots no elastīga materiāla.

— Elastīgs iepakojums ir iepakojums, kura forma ir viegli izmaināma, piemēram, ievietojot tajā vai izņemot no tā pārtiku, pretēji neelastīgam iepakojumam, kura forma, ievietojot tajā vai izņemot no tā pārtiku, nemainās.

— Iepakojuma konstrukcija liecina, ka tajā esošā pārtika pēc iegādes paredzēta tūlītējam patēriņam no paciņas vai iesaiņojuma. Piemēram, paciņu vai iesaiņojumu var viegli atvērt, to atplēšot, atgriežot, pagriežot vai atvelkot tā malas.

2. Kritērijs: satur pārtiku, kas paredzēta tūlītējam patēriņam no paciņas vai iesaiņojuma bez tālākas sagatavošanas.

— Ievietotā pārtikas produkta veids: tūlītējam patēriņam piemēroti pārtikas produkti (piemēram, saldumi, rieksti, šokolādes tāfelītes, ķiršu tomāti, čipsi).

— Paciņas vai iesaiņojuma konstrukcija ļauj patēriņu veikt tieši no paciņas vai iesaiņojuma.

— Dakšu, nažu, karošu, irbulīšu vai līdzīgu priekšmetu, un/vai mērču iekļaušana vai pievienošana vienreizlietojamajai plastmasas paciņai vai iesaiņojumam. Tomēr apstāklis, ka šādu priekšmetu nav, pats par sevi nenozīmē, ka izstrādājums ir izslēgts no direktīvas darbības jomas.

— Paciņā vai iesaiņojumā esošo pārtikas produktu var patērēt, to pirms patērēšanas nekādi nesagatavojot, piemēram, vārot, fritējot, grilējot, cepot, apstrādājot mikroviļņu krāsnī, tostējot, karsējot vai sasaldējot. Nepastāv prasība pirms pārtikas produkta patērēšanas pievienot garšvielas vai mērces (ja vien tās nepiedāvā kopā ar pārtikas produktu), aukstu vai karstu ūdeni, vai citus šķidrumus, ieskaitot pienu, kā tas ir ar brokastu pārslām. Pārtikas produkta mazgāšanu, mizošanu vai sagriešanu neuzskata par sagatavošanu, tādēļ uz to attiecas direktīvas darbības joma, jo to var viegli veikt sagatavošanas procesā.

([14]) Turpat.

4.2.2. *Pārskats par izstrādājumiem un ilustratīvu piemēru saraksts*

4. tabulā ir doti daži ilustratīvi konkrētu paciņu un iesaiņojumu piemēri, ko uzskata par ietilpstošiem vai neietilpstošiem direktīvas darbības jomā.

4. tabula

Paciņu un iesaiņojuma piemēri

Paciņas vai iesaiņojuma veids	Vispārīgie kritēriji		Izstrādājuma specifiskie kritēriji		Ietilpst vai neietilpst direktīvas darbības jomā (visu vispārīgo un izstrādājuma specifisko kritēriju izpilde)
	Plastmasa	Vienreizlieto-jams	No elastīga materiāla	Paredzēts tūlītējam patēriņam no maisiņa vai iesaiņojuma bez tālākas sagatavošanas	
Paciņa vai iesaiņojums, kas satur tūlītējam patēriņam paredzētu pārtiku (piemēram, cepumus, riekstus, čipsus, popkornu, saldumus, šokolādes tāfelītes, konditorejas izstrādājumus, saldētus izstrādājumus) un ko pārdod kā vienu vienību	JĀ	JĀ	JĀ	JĀ	IETILPST
Paciņa vai iesaiņojums, kas satur pārtiku tūlītējam patēriņam no paciņas vai iesaiņojuma, to papildus nesagatavojot (piemēram, čipsus, saldumus, šokolādes tāfelītes, konditorejas izstrādājumus, saldētus izstrādājumus) un ko pārdod vienas vai vairāk nekā vienas vienības daudzumā (proti, vairāku paciņu traukā)	JĀ	JĀ	JĀ	JĀ	IETILPST
Paciņa, kurā atrodas vairākas porcijas pārtikas tūlītējam patēriņam no paciņas, kuras nav iesaiņotas individuāli (piemēram, konditorejas izstrādājumi, cepumi, saldumi, košļājamā gumija, čipsi)	JĀ	JĀ	JĀ	JĀ	IETILPST
Sviestmaižu iesaiņojums	JĀ	JĀ	JĀ	JĀ	IETILPST
Paciņa, kurā ir garšvielas/ mērce	JĀ	JĀ	JĀ	JĀ	IETILPST
Paciņa ar sausajām brokastu pārslām	JĀ	JĀ	JĀ	NĒ	NEIETILPST Pārtika nav paredzēta tūlītējam patēriņam no paciņas; pirms patērēšanas parasti pievieno pienu ārpus paciņas

Paciņas vai iesaiņojuma veids	Vispārīgie kritēriji		Izstrādājuma specifiskie kritēriji		Ietilpst vai neietilpst direktīvas darbības jomā (visu vispārīgo un izstrādājuma specifisko kritēriju izpilde)
	Plastmasa	Vienreizlietojams	No elastīga materiāla	Paredzēts tūlītējam patēriņam no maisiņa vai iesaiņojuma bez tālākas sagatavošanas	
Paciņa ar svaigu vai žāvētu pārtiku, kas jāgatavo papildus (piemēram, salātu galviņa, nevārīti makaroni, nevārītas lēcas)	JĀ	JĀ	JĀ	NĒ	NEIETILPST Pārtiku parasti nepatērē tieši no paciņas vai iesaiņojuma; pārtiku parasti pirms patērēšanas papildus apstrādā
Paciņa ar grieztām salātu lapām, kas pirms tūlītējas patērēšanas neprasa papildu apstrādi	JĀ	JĀ	JĀ	JĀ	IETILPST

4.3. **Galda piederumi, šķīvji, salmiņi un maisāmkociņi**

4.3.1. *Izstrādājumu apraksts direktīvā*

Galda piederumi, šķīvji, salmiņi un maisāmkociņi ir norādīti direktīvas 5. pantā, taču direktīva tos nedefinē. Direktīvas pielikuma B daļā ir doti izstrādājumiem specifiski norādījumi vienīgi attiecībā uz galda piederumu definīciju, proti, pielikuma B daļas 2. punktā ir noteikts, ka galda piederumu definīcijā ietilpst dakšas, naži, karotes, irbulīši.

Laižot šos izstrādājumus tirgū, uz tiem galvenokārt attiecas šāds CPV kods ([15]): Vienreizlietojamie ēdināšanas piederumi (39222100-5) un vienreizlietojamie galda piederumi un šķīvji (39222110-8).

Galda piederumi, šķīvji, salmiņi un maisāmkociņi, kas ir pilnībā izgatavoti no dabiskiem polimēriem, kuri nav ķīmiski modificēti, neietilpst direktīvas darbības jomā.

Saskaņā ar pielikuma B daļas 4. punktu salmiņi, kas ietilpst Padomes Direktīvas 90/385/EEK ([16]) vai Padomes Direktīvas 93/42/EEK ([17]) darbības jomā kā medicīniskas ierīces, ir izslēgti no direktīvas darbības jomas ([18]).

([15]) Kopējā publiskā iepirkuma vārdnīca nosaka vienotu publiskā iepirkuma klasifikācijas sistēmu, kuras mērķis ir standartizēt līgumslēdzēju iestāžu izmantotās atsauces un struktūras, lai aprakstītu iepirkuma līgumus, pieejama: https://ec.europa.eu/growth/single-market/public-procurement/digital/common-vocabulary_lv.

([16]) Padomes Direktīva 90/385/EEK (1990. gada 20. jūnijs) par dalībvalstu tiesību aktu tuvināšanu attiecībā uz aktīvām implantējamām medicīnas ierīcēm (OV L 189, 20.7.1990., 17. lpp.).

([17]) Padomes Direktīva 93/42/EEK (1993. gada 14. jūnijs) par medicīnas ierīcēm (OV L 169, 12.7.1993., 1. lpp.).

([18]) Direktīvu 90/385/EEK un 93/42/EEK vairs nepiemēros no 2021. gada 3. jūlija, kas ir lielākās daļas Direktīvā (ES) 2019/904 noteikto prasību transponēšanas termiņš. No 2021. gada 26. maija medicīnisko ierīču laišanu tirgū regulēs Regula (ES) 2017/745, kas attiecas uz medicīniskām ierīcēm.

ES pamatnostādnēs par Padomes Direktīvas 93/42/EEK piemērošanu ([19]) ir sniegti norādījumi, kā klasificēt medicīniskās ierīces ([20]) riska novērtēšanas vajadzībām. Šajās pamatnostādnēs nav sniegti konkrēti piemēri, kā salmiņus izmanto kā medicīniskas ierīces. Tomēr Padomes Direktīvas 90/385/EEK un Padomes Direktīvas 93/42/EEK īpašajās "medicīniskas ierīces" definīcijās ir iekļauti priekšmeti, ko lieto traumu vai invaliditātes atvieglošanai vai kompensēšanai. Ja plastmasas salmiņus uzskata par medicīniskām ierīcēm, to ražotājam ir jāparedz, ka tos lietos cilvēki slimību diagnostikai, profilaksei, monitorēšanai, ārstēšanai vai atvieglošanai, kā arī traumu vai invaliditātes diagnostikai, monitorēšanai, ārstēšanai, atvieglošanai vai kompensēšanai, un tiem jābūt ar CE marķējumu saskaņā ar Direktīvu 93/42/EK tāpat kā saskaņā ar Regulu (ES) 2017/745 ([21]).

4.3.2. *Pārskats par izstrādājumiem un ilustratīvu piemēru saraksts*

5. tabulā ir doti daži ilustratīvi vienreizlietojamo plastmasas galda piederumu, šķīvju, salmiņu un maisāmo kociņu piemēri, ko uzskata par ietilpstošiem vai neietilpstošiem direktīvas darbības jomā.

([19]) Veselības un patērētāju ĢD, 2010. gads. Medicīniskās ierīces: norādījumu dokuments – Medicīnisko ierīču klasifikācija – MEDDEV 2.4/1 rev.9, pieejams: http://ec.europa.eu/DocsRoom/documents/10337/attachments/1/translations.

([20]) Padomes Direktīvā 90/385/EEK un Padomes Direktīvā 93/42/EEK medicīniskās ierīces ir definētas šādi: *""Medicīniska ierīce" ir jebkurš instruments, aparāts, ierīce, programmatūra, materiāls vai cita prece atsevišķi vai kombinētai lietošanai, tostarp kopā ar programmatūru, ko tās ražotājs paredzējis izmantošanai konkrēti diagnostikas un/vai ārstniecības nolūkos un kas vajadzīga, lai nodrošinātu to, ka ierīces var pielietot attiecībā uz cilvēkiem, kā to paredzējis ražotājs, šādiem nolūkiem:*
— slimību diagnostikai, profilaksei, monitorēšanai, ārstēšanai vai atvieglošanai,
— traumu vai invaliditātes diagnostikai, monitorēšanai, ārstēšanai, atvieglošanai vai kompensēšanai,
— ķermeņa anatomijas vai fizioloģiska procesa vai stāvokļa pētīšanai, aizstāšanai vai modificēšanai,
— apaugļošanās kontrolei,
un kurš paredzēto pamatiedarbību cilvēka ķermenī vai uz to nepanāk ar farmakoloģiskiem, imunoloģiskiem vai metaboliskiem līdzekļiem, bet kura darbību šādi līdzekļi var sekmēt."

([21]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2017/745 (2017. gada 5. aprīlis), kas attiecas uz medicīniskām ierīcēm, ar ko groza Direktīvu 2001/83/EK, Regulu (EK) Nr. 178/2002 un Regulu (EK) Nr. 1223/2009 un atceļ Padomes Direktīvas 90/385/EEK un 93/42/EEK (OV L 117, 5.5.2017., 1.–175. lpp.).

5. tabula

Vienreizlietojamu plastmasas galda piederumu, šķīvju, salmiņu, maisāmo kociņu definīcijas kritēriju ilustratīvs pielietojums

Galda piederumu veidi, šķīvji, salmiņi, maisāmie kociņi	Vispārīgie kritēriji		Izstrādājuma specifiskie kritēriji		Ietilpst vai neietilpst direktīvas darbības jomā (visu vispārīgo un izstrādājuma specifisko kritēriju izpilde)
	Plastmasa	Vienreizlieto-jams	Neizturīgs materiāls	Nav medicīniska ierīce	
Vienreizlietojami galda piederumi, šķīvji, salmiņi, maisāmie kociņi vienīgi no plastmasas	JĀ	JĀ	JĀ	JĀ	IETILPST
Vienreizlietojami galda piederumi, šķīvji, salmiņi, maisāmie kociņi daļēji no plastmasas, proti, galvenokārt no materiāla, kas nav plastmasa, bet ar plastmasas pārklājumu vai oderējumu	JĀ	JĀ	JĀ	JĀ	IETILPST
Vienreizlietojami plastmasas salmiņi, kas pievienoti dzērienu tarai vai integrēti tajā	JĀ	JĀ	JĀ	JĀ	IETILPST (saskaņā ar 5. pantu)
Vienreizlietojami galda piederumi, kas pievienoti pārtikas tarai vai integrēti tajā	JĀ	JĀ	JĀ	JĀ	IETILPST (saskaņā ar 5. pantu)
Vienreizlietojami galda piederumi, šķīvji, salmiņi, maisāmie kociņi, kas nav no plastmasas, proti, uz papīra vai koksnes bāzes un bez plastmasas pārklājuma vai oderējuma	NĒ	JĀ	JĀ	JĀ	NEIETILPST Izstrādājums nesatur plastmasu
Vienreizlietojami galda piederumi, šķīvji, salmiņi, maisāmie kociņi, kas nav no plastmasas, bet no izturīga materiāla, piemēram, keramikas vai metāla	NĒ	NĒ	NĒ	JĀ	NEIETILPST Izstrādājums nav paredzēts vienreizējai lietošanai
Vairākkārt lietojami izturīgi plastmasas galda piederumi, šķīvji, salmiņi un maisāmie kociņi, kas ir mērķtiecīgi konstruēti un laisti tirgū atkārtotai izmantošanai, un patērētāji tos parasti uztver un lieto kā tādus	JĀ	NĒ	NĒ	JĀ	NEIETILPST Izstrādājums nav paredzēts vienreizējai lietošanai
Plastmasas salmiņi, ko paredzēts lietot kā medicīnisku ierīci un kam ir attiecīgais CE marķējums	JĀ	JĀ	JĀ	NĒ	NEIETILPST Izstrādājumu ir paredzēts lietot kā medicīnisku ierīci

4.4. **Dzērienu tara, dzērienu pudeles un dzērienu glāzes (ieskaitot to korķīšus, vākus un vāciņus)**

4.4.1. *Izstrādājuma apraksti un kritēriji direktīvā*

6. tabulā ir dots pārskats par direktīvā paredzētajiem izstrādājumu kritērijiem, kas ir saistīti ar dzērienu taru, dzērienu pudelēm un dzērienu glāzēm.

6. tabula

Attiecīgie dzērienu taras, dzērienu pudeļu un dzērienu glāžu apraksti direktīvā, ieskaitot to korķīšus un vāciņus

Dzērienu tara Pielikuma C un F daļā dzērienu tara ir aprakstīta šādi: "*Dzērienu tara ar ietilpību līdz trim litriem, t. i., trauki šķidrumiem, piemēram, dzērienu pudeles, tai skaitā to korķīši un vāciņi, un kompozīti dzērienu iepakojumi, tostarp to korķīši un vāciņi, bet ne:* a) *dzērienu stikla vai metāla tara, kam ir no plastmasas izgatavoti korķīši un vāciņi;* b) *dzērienu tara, kura paredzēta un izmantota īpašiem medicīniskiem nolūkiem paredzētai pārtikai, kas definēta Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 609/2013 2. panta [2. punkta] g) apakšpunktā, kas ir šķidrā veidā.*" Pielikuma E daļas I iedaļas 3. punktā un G daļas 3. punktā dzērienu tara ir aprakstīta šādi: "*Dzērienu tara ar ietilpību līdz trim litriem, t. i., trauki šķidrumiem, piemēram, dzērienu pudeles, tai skaitā to korķīši un vāciņi, un kompozīti dzērienu iepakojumi, tostarp to korķīši un vāciņi, bet ne dzērienu stikla vai metāla tara, kam ir no plastmasas izgatavoti korķīši un vāciņi.*" Pielikuma F daļā dzērienu pudeles ir aprakstītas šādi: "*Dzērienu tara ar ietilpību līdz trim litriem, tai skaitā to korķīši un vāciņi, bet ne:* a) *dzērienu stikla vai metāla tara, kam ir no plastmasas izgatavoti korķīši un vāciņi;* b) *dzērienu pudeles, kas paredzētas un izmantotas īpašiem medicīniskiem nolūkiem paredzētai pārtikai, kā definēts Regulas (ES) Nr. 609/2013 2. panta [2. punkta] g) apakšpunktā, kas ir šķidrā veidā.*" Dzērienu glāzes direktīvas pielikuma A daļas 1. punktā, E daļas I iedaļas 4. punktā un G daļas 4. punktā ir definētas kā dzērienu glāzes, tostarp to vāki un vāciņi. Turklāt pielikuma D daļas 4. punktā ir minētas dzērienu glāzes, neminot vākus un vāciņus.

Lai definētu gan vienreizlietojamu plastmasas dzērienu taru, gan dzērienu pudeles, izmanto divas galvenās īpašības:

1. tilpums nepārsniedz trīs litrus,

2. dzēriena glabāšanai lietoti trauki.

Dzērienu taru principā pārdod un patērē saistībā ar šķidriem produktiem, ko patērē dzerot. Turklāt pielikuma C daļas I iedaļas 3. punktā, G daļas 3. punktā un F daļā (tikai dzērienu pudelēm) ir noteikts, ka dzērienu taras un dzērienu pudeļu definīcijā ietilpst korķīši un vāciņi. Turklāt direktīvas darbības jomā ir iekļauts arī kompozīts dzērienu iepakojums.

Direktīvā nav paredzēts konkrēts dzērienu glāžu apraksts, kritēriji vai piemēri. Pielikuma A daļas 1. punktā, E daļas I iedaļas 4. punktā un G daļas 4. punktā ir noteikts tikai, ka izstrādājumu kategorijā iekļauj arī vākus un vāciņus. Saskaņā ar direktīvas 12. apsvērumu dzērieni ir, piemēram, alus, vīns, ūdens, atspirdzinoši dzērieni, sulas un nektāri, šķīstošie dzērieni vai piens ([22]). Sīkāki precizējumi attiecībā uz dzēriena definīciju ir doti šī dokumenta 4.5.1. iedaļā (proti, šķidrums, ko uzņem vai patērē dzerot). Ir jānorāda, ka direktīva attiecas arī uz dzērienu glāzēm, ko izmanto minētajām prasībām atbilstošu šķidrumu glabāšanai un ko pārdod tukšas.

([22]) Lai gan 12. apsvērumā dzērienu piemēri ir doti tikai saistībā ar dzērienu taru un dzērienu pudelēm, šiem piemēriem ir nozīme arī attiecībā uz "dzērienu" definēšanu saistībā ar dzērienu glāzēm.

4.4.2. *Korķīši, vāciņi un vāki*

Direktīvā dzērienu taras un dzērienu pudeļu noslēgšanai ir minēti korķīši un vāciņi, savukārt attiecībā uz dzērienu glāzēm direktīvā ir minēti vāciņi un vāki.

Korķīši, vāciņi un vāki apsedz dzērienu taru, lai saglabātu tās saturu. Tos izmanto kopā ar dzērienu taru, dzērienu pudelēm un dzērienu glāzēm, lai nodrošinātu, ka tajās esošais dzēriens neplūst pāri malām un varētu tikt pārvietots. Nedz direktīvā, nedz esošajos ES tiesību aktos vai tehniskajos standartos nav dota skaidra definīcija. Tomēr definēšanas nolūkos var izmantot šādus norādījumus.

— Korķīši: aizslēgmehānismi, ar ko aprīko dzērienu taru vai dzērienu pudeles, piemēram, lai novērstu iekšā esošā šķidruma izlīšanu (arī, piemēram, pēc vāciņa noņemšanas) un ļautu to droši pārvietot. Pašreizējie korķīši parasti ir skrūvējami vai aizdarāmi. Skrūvējamie korķīši var būt ar plakanu virsmu, kas ir visbiežāk sastopamais variants, vai būt par pamatni, piemēram, dzeršanas atverei — šādā gadījumā to parasti dēvē par sporta korķīti. Sporta korķīši savukārt var būt vai nu atvelkami un aizvelkami, vai atlokāmi, un tie pēc būtības ir konstruēti tā, lai pastāvīgi būtu savienoti ar dzēriena taru. Šāda veida korķīši bieži ļauj konstatēt, vai tie ir tikuši atvērti.

— Vāciņi: plastmasa vai kompozītmateriāls, ieskaitot plastmasas plēves, ko uzlīmē dzērienu traukiem, dzērienu pudelēm un dzērienu glāzēm. Tos var noplēst vai noņemt. Kad patērētājs vāciņu ir pirmoreiz noņēmis, to atverot, izstrādājumam vairs to uzlikt nevar. Par vāciņiem var tikt dēvēti arī noteikti lielāki vai neapaļi korķīši.

— Vāki: Dzērienu glāžu noslēgšanas veids, kas aizsargā iekšā esošo šķidrumu, bet parasti to pilnībā nenoblīvē. Tos var atkārtoti uzlikt izstrādājumam pēc to noņemšanas tā, lai tie nezaudētu noslēdzējīpašības. Dažiem vākiem var būt pazīmes, kas ļauj konstatēt, vai tie ir tikuši atvērti, un tās uzskata par daļu no slēdzējmehānisma.

7. tabulā ir doti ilustratīvi piemēri vienreizlietojamu plastmasas dzērienu taras un dzērienu pudeļu korķīšiem un vāciņiem, kā arī norāde, vai tie ietilpst vai neietilpst direktīvas 6. panta 1. punkta tvērumā, proti, vai tiem ir piemērojama piestiprinātības prasība.

7. tabula

Dažādu veidu korķīšu, vāciņu un vāku ilustratīvi piemēri

Korķīšu, vāciņu un vāku veids	Ietilpst vai neietilpst 6. panta 1. punkta tvērumā (piestiprinātības prasība)
Plastmasas korķīši, ko lieto kopā ar vienreizlietojamām plastmasas dzērienu pudelēm (ilustrācija) un dzērienu pakas (bez ilustrācijas) 	IETILPST
Plastmasas sporta korķīši, ko lieto kopā ar vienreizlietojamām plastmasas dzērienu pudelēm 	IETILPST

Korķīšu, vāciņu un vāku veids	Ietilpst vai neietilpst 6. panta 1. punkta tvērumā (piestiprinātības prasība)
Plastmasas korķīši, ko lieto kopā ar vienreizlietojamiem plastmasas dzērienu maisiņiem 	IETILPST
Atlokāmie korķīši vienreizlietojamai plastmasas dzērienu tarai 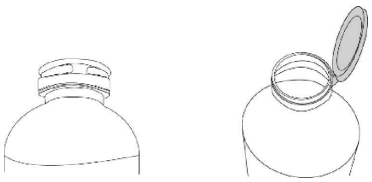	IETILPST
Plastmasas korķītis ar atsevišķu plastmasas blīvi, ko lieto kopā ar vienreizlietojamu plastmasas dzērienu taru 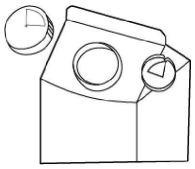	IETILPST
Atvelkams, trauka saturu aizsargājošs alumīnija korķītis ar plastmasas plombu un plastmasas joslu, kas ļauj konstatēt, vai tas ir ticis atvērts, ko lieto kopā ar vienreizlietojamu plastmasas dzērienu taru un dzērienu pudelēm 	NEIETILPST Metāla korķīši vai vāciņi ar plastmasas blīvēm nav uzskatāmi par izgatavotiem no plastmasas saskaņā ar 6. panta 2. punktu, un tāpēc uz tiem 6. panta 1. punkta prasība neattiecas.
Atvelkams gredzenveida korķītis ar plastmasas plombu un plastmasas joslu, kas ļauj konstatēt, vai tas ir ticis atvērts, ko lieto kopā ar vienreizlietojamu plastmasas dzērienu taru un dzērienu pudelēm 	NEIETILPST Metāla korķīši vai vāciņi ar plastmasas blīvēm nav uzskatāmi par izgatavotiem no plastmasas saskaņā ar 6. panta 2. punktu, un tāpēc uz tiem 6. panta 1. punkta prasība neattiecas.
Alumīnija folijas vāciņš, kas blīvi noslēdz vienreizlietojamu plastmasas dzērienu taru 	NEIETILPST Metāla korķīši vai vāciņi ar plastmasas blīvēm nav uzskatāmi par izgatavotiem no plastmasas saskaņā ar 6. panta 2. punktu, un tāpēc uz tiem 6. panta 1. punkta prasība neattiecas.

Korķīšu, vāciņu un vāku veids	Ietilpst vai neietilpst 6. panta 1. punkta tvērumā (piestiprinātības prasība)
Plastmasas korķītis, kuru izmanto kopā ar alumīnija folijas vāciņu, kas blīvi noslēdz vienreizlietojamu plastmasas dzērienu taru 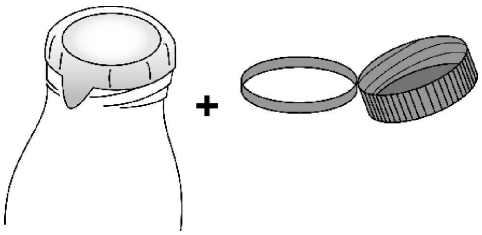	DAĻĒJI IETILPST Uz plastmasas korķīti attiecas 6. panta 1. punkta prasības. Alumīnija folijas vāciņš nav uzskatāms par izgatavotu no plastmasas saskaņā ar 6. panta 2. punktu, un tāpēc uz to 6. panta 1. punkta prasība neattiecas.

4.4.3. *Izstrādājumiem specifiskie atbrīvojumi*

Direktīvas pielikuma C daļas a) punktā, E daļas I iedaļas 3. punktā, F daļas a) punktā un G daļas 3) punktā dzērienu stikla vai metāla tara, kam ir no plastmasas izgatavoti korķīši un vāciņi, ir tieši izslēgta no vienreizlietojamajai plastmasas dzērienu tarai paredzēto direktīvas prasību piemērošanas.

Dzērienu tara, kura paredzēta un izmantota īpašiem medicīniskiem nolūkiem paredzētai pārtikai, kas definēta Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 609/2013 ([23]) 2. panta 2. punkta g) apakšpunktā, kas ir šķidrā veidā, saskaņā ar pielikuma C daļas b) punktu un F daļas b) punktu ir atbrīvota no 6. panta prasībām.

Nozīme ir arī izstrādājuma tilpumam un izmēriem, Direktīva neattiecas uz dzērienu taru un dzērienu pudelēm, kuru tilpums pārsniedz trīs litrus.

Direktīvā nav noteiktas konkrētas dzērienu glāžu tilpuma vai izmēru robežvērtības. Lai gan direktīvā tas nav tieši minēts, no ietekmes novērtējumā ([24]) aprakstītā konteksta var secināt, ka galvenais faktors, kādēļ dzērienu glāzes kļūst par jūras piegružojumu, ir pārtikas un dzērienu patēriņš līdzņemšanai, kā arī pieprasījums pēc lielākām ērtībām. Ņemot vērā direktīvas mērķi — novērst vienreizlietojamo plastmasas priekšmetu piegružojumu vidē — un apstākli, ka dzērienu glāzes ir viens no visizplatītākajiem piegružojuma priekšmetiem, ir lietderīgi izmantot pieeju, kas būtu saskanīga ar direktīvas noteikumiem par citu dzērienu taru un tās trīs litru robežvērtību.

4.4.4. *Pārskats par izstrādājumiem un ilustratīvu piemēru saraksts*

Nākamajās tabulās ir dots neizsmeļošs piemēru saraksts, lai ilustrētu, kā novērtēt dažādu dzērienu taru, dzērienu pudeles un dzērienu glāzes, pamatojoties uz iepriekš minētajiem kritērijiem un rādītājiem, un vai tās uzskata par ietilpstošām vai neietilpstošām direktīvas darbības jomā.

([23]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 609/2013 (2013. gada 12. jūnijs) par zīdaiņiem un maziem bērniem paredzētu pārtiku, īpašiem medicīniskiem nolūkiem paredzētu pārtiku un par pilnīgiem uztura aizstājējiem svara kontrolei, un ar ko atceļ Padomes Direktīvu 92/52/EEK, Komisijas Direktīvas 96/8/EK, 1999/21/EK, 2006/125/EK un 2006/141/EK, Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2009/39/EK un Komisijas Regulas (EK) Nr. 41/2009 un (EK) Nr. 953/2009 ((OV L 181, 29.6.2013., 35. lpp.).

([24]) SWD(2018) 254 final, 1/3 daļa, 25. lpp.

8. tabula

Dzērienu taras un dzērienu pudeļu ilustratīvi piemēri

Dzērienu taras un dzērienu pudeļu veidi	Vispārīgi kritēriji		Izstrādājuma specifiskie kritēriji		Ietilpst vai neietilpst direktīvas darbības jomā (visu vispārīgo un izstrādājuma specifisko kritēriju izpilde)
	Plastmasa	Vienreizlietojams	Tilpums	Šķidruma tara	
Maisiņi (pilnībā no plastmasas vai ar plastmasas slāni, līdz trim litriem)	JĀ	JĀ	JĀ	JĀ	IETILPST (Dzēriena tara)
Plastmasas pudeles (līdz trim litriem)	JĀ	JĀ	JĀ	JĀ	IETILPST (Dzēriena pudele)
Plastmasas pudele ar vienu piena vai krējuma porciju (piemēram, kafijai vai tējai)	JĀ	JĀ	JĀ	JĀ	IETILPST (Dzēriena tara)
Kompozīta dzērienu paka (līdz trim litriem)	JĀ	JĀ	JĀ	JĀ	IETILPST (Dzēriena tara)
Kartona kastē esoša elastīga plastmasas dzērienu tara (līdz trim litriem), ko var atdalīt ar rokām	JĀ	JĀ	JĀ	JĀ	IETILPST (Dzēriena tara)
Plastmasas ūdens pudele, lielāka par trim litriem	JĀ	NĒ	NĒ	JĀ	NEIETILPST Tilpums pārsniedz trīs litrus
Atkārtoti izmantojamas un uzpildāmas plastmasas dzērienu pudeles apvalkā, kas izstrādātas un laistas tirgū šādam nolūkam un ko patērētāji parasti uztver un lieto kā tādas	JĀ	NĒ	JĀ	JĀ	NEIETILPST Atkārtoti lietojama pudele
Viengabala plastmasas dzērienu tara ar veidnē izlietu nolaužamu slēdzējmehānismu	JĀ	JĀ	JĀ	JĀ	IETILPST (Dzēriena tara)

9. tabula

Dzērienu glāžu ilustratīvi piemēri

Dzērienu glāzes veids	Vispārīgie kritēriji		Izstrādājuma specifiskie kritēriji	Ietilpst vai neietilpst direktīvas darbības jomā (visu vispārīgo un izstrādājuma specifisko kritēriju izpilde)
	Plastmasa	Vienreizlietojams	Pildītas vai paredzētas pildīšanai ar dzērienu	
Aukstu dzērienu glāzes no 100 % plastmasas (ar vāciņu vai vāku, vai bez tā)	JĀ	JĀ	JĀ	IETILPST (DZĒRIENA GLĀZE)
Iepriekš piepildītas papīra glāzes ar plastmasas pārklājumu vai oderējumu (parasti aukstiem) dzērieniem (ar vāciņu vai vāku vai bez tā)	JĀ	JĀ	JĀ	IETILPST (DZĒRIENA GLĀZE)
Mazumtirdzniecības un vairumtirdzniecības veikalos tirgotas sulas vai alkohola glāzes no 100 % plastmasas, kurās ir dzērieni	JĀ	JĀ	JĀ	IETILPST (DZĒRIENA GLĀZE)
Tukšas glāzes no 100 % plastmasas un tukšas papīra glāzes ar plastmasas pārklājumu vai oderējumu karstiem vai aukstiem dzērieniem (ar vāciņu vai vāku vai bez tā)	JĀ	JĀ	JĀ	IETILPST (DZĒRIENA GLĀZE)
Mazumtirdzniecības un vairumtirdzniecības veikalos tirgotas papīra glāzes ar plastmasas pārklājumu vai oderējumu	JĀ	JĀ	JĀ	IETILPST (DZĒRIENA GLĀZE)
Mazumtirdzniecības un vairumtirdzniecības veikalos tirgotas papīra glāzes ar biobāzētas vai biodegradējamas plastmasas pārklājumu vai oderējumu	JĀ	JĀ	JĀ	IETILPST (DZĒRIENA GLĀZE)
Atkārtoti izmantojamas plastmasas glāzes, ko pārdod atkārtotas uzpildīšanas sistēmās	JĀ	NĒ	JĀ	NEIETILPST Glāze ir izmantojama atkārtoti (daļa no atkārtotas uzpildīšanas sistēmas)
Plastmasas glāze ar ātri pagatavojama dzēriena pulveri, kam pirms izstrādājuma patērēšanas nepieciešams pievienot, piemēram, pienu vai ūdeni	JĀ	JĀ	JĀ	IETILPST (DZĒRIENA GLĀZE)
Plastmasas glāze ar ātri pagatavojamas zupas pulveri, kam pirms izstrādājuma patērēšanas jāpievieno, piemēram, ūdens	JĀ	JĀ	NĒ	NEIETILPST Glāze ir paredzēta zupas pagatavošanai, kas nav dzēriens direktīvas izpratnē

Dzērienu glāzes veids	Vispārīgie kritēriji		Izstrādājuma specifiskie kritēriji	Ietilpst vai neietilpst direktīvas darbības jomā (visu vispārīgo un izstrādājuma specifisko kritēriju izpilde)
	Plastmasa	Vienreizlietojams	Pildītas vai paredzētas pildīšanai ar dzērienu	
Atkārtoti izmantojamas dzērienu glāzes, ko pārdod mazumtirdzniecībā dažādiem lietojumiem apvalkā, kas izstrādātas un laistas tirgū šādam nolūkam un ko patērētāji parasti uztver un lieto kā tādas	JĀ	NĒ	JĀ	NEIETILPST Glāze ir atkārtoti izmantojama
Uzpildāmas glāzes, ko pārdod mazumtirdzniecības veikalā vairākiem lietojumiem	JĀ	NĒ	JĀ	NEIETILPST Glāze ir atkārtoti izmantojama

4.5. **Dažādu (saistītu) izstrādājumu kategoriju nošķiršana**

Direktīvas pielikuma A daļas 2. punktā, E daļas I iedaļas 1. punktā un G daļas 1. punktā no to izstrādājumu vidus, kurus direktīvas mērķiem uzskata par vienreizējiem pārtikas taras izstrādājumiem, ir izslēgta dzērienu tara, šķīvji, kā arī paciņas un iesaiņojumi, kas satur pārtiku. Dažos gadījumos iepakojuma forma varētu radīt šaubas, vai izstrādājums ir pārtikas tara, dzērienu tara vai vispār cita veida iepakojums, uz kuru attiecas direktīva, piemēram, paciņas, iesaiņojums, dzērienu glāzes vai šķīvji.

Nākamajās iedaļās ir doti sīkāki norādījumi, kā nošķirt dažādas, taču saistītas izstrādājumu kategorijas.

4.5.1. *Galvenie elementi, pēc kā nošķir pārtikas taru no dzērienu taras*

Galvenais veids, kā nošķirt pārtikas taru no dzērienu taras, dzērienu pudelēm un dzērienu krūzēm, ir noteikt, vai traukā atrodas pārtika vai dzēriens. Pārtikas (arī — pārtikas produktu) un dzērienu nošķiršanai ir jāizmanto šādi kritēriji:

— Ievietotā produkta patēriņa veidam un traukā esošā produkta konsistencei ir izšķirīga loma pārtikas taras un dzērienu taras, dzērienu pudeļu un dzērienu glāžu nošķiršanā. Attiecībā uz pārtiku direktīvas 12. pantā ir dots neizsmeļošs saraksts ar pārtikas produktu piemēriem, proti, vrapi, salāti, augļi, dārzeņi un deserti. Dzērienu pārdod un patērē šķidrā veidā, un to var uzņemt dzerot. Direktīvas 12. apsvērumā minētie dzērienu taras piemēri ir alus, vīna, ūdens, atspirdzinošu dzērienu, sulu un nektāru, šķīstošo dzērienu un piena iepakojums.

— Vienības, kādās ir izteikts pārtikas vai dzēriena daudzums. Parasti dzēriena daudzumu izsaka ar tā tilpumu (piemēram, mililitros), savukārt pārtikas — parasti ar svaru (piemēram, gramos). Tomēr dažos gadījumos, jo īpaši, ja trauku uzpilda pārdošanas vietā, pārtikas vai dzēriena daudzums uz tā var nebūt norādīts.

— Iepakojuma konstrukcijai var būt tā saturam raksturīgas īpašības. Piemēram, to, vai izstrādājumu ir paredzēts patērēt, ēdot vai dzerot, norāda trauka forma un tas, vai tajā esošā pārtikas produkta patēriņam ir nepieciešami galda piederumi.

Tā kā 12. apsvērumā piena pudeles ir īpaši minētas kā dzērienu tara, direktīvas mērķiem par dzērienu jāuzskata arī piens. Tas atbilst vispārīgajiem kritērijiem — patēriņam dzerot, blīvumam un viskozitātei (šķidrums) un trauka veidam, kas piena gadījumā līdzinās citiem dzērieniem.

Daži pārtikas produkti, piemēram, zupas, jogurtus (izņemot dzeramos) un augļu biezeņus, nebūtu jāatzīst par dzērieniem direktīvas mērķiem, jo tos parasti nepatērē dzerot un to patērēšanai parasti izmanto galda piederumus, ar ko tie arī atšķiras no dzērieniem.

Dažus šķidrus izstrādājumus, pat ja tos var dzert (piemēram, etiķis, šķidrie garnējumi, sojas mērce, citrona sula, pārtikas eļļas, pirms patērēšanas atšķaidāmi izstrādājumi, piemēram, liķieri, biezsulas, sīrupi vai koncentrāti), nepatērē tieši no taras vai tie ir vēl jāatšķaida, pirms tos var dzert. Šā iemesla dēļ tos neatzīst par dzērieniem saskaņā ar direktīvu, jo tos nepatērē un neuzņem dzerot.

Nākamajā tabulā ir dots pārskats par orientējošiem rādītājiem, piemēram, trauka paredzēto lietojumu un formu, ieskaitot ilustratīvus piemērus, lai palīdzētu nošķirt pārtikas taru no dzērienu taras.

10. tabula

Pārtikas taras un dzērienu taras nošķiršanas ilustratīvi piemēri

Plastmasas daudzslāņains maisiņš ar ābolu biezeni (150 ml)		Plastmasas daudzslāņains maisiņš ar augļu sulu (150 ml)	
Plastmasas tara ar jogurtu (100 g)		Plastmasas tara ar dzeramo jogurtu (150 ml)	
		Piena paka (500 ml)	

4.5.2. *Galvenie elementi, pēc kā nošķir pārtikas taru no dzērienu glāzēm*

Lai noteiktu, vai dzērienu glāzē esošais izstrādājums ir pārtikas produkts vai dzēriens, ir nepieciešams sniegt norādījumus, par ko būtu jāuzskata glāzes, ko ražotājs tirgū laiž tukšas, bet ko mazumtirgotāji var piepildīt gan ar pārtikas produktiem, gan ar dzērieniem. Šāda veida glāzes piemērs ir redzams nākamajā attēlā.

Sākotnējais izplatītājs vai glāžu pildītājs parasti zina, kāds ir vienreizlietojamo plastmasas dzērienu glāžu paredzamais lietojums un vai tās ir paredzētas pārtikai vai dzērieniem. Ja, laižot tirgū izstrādājumu, nav skaidri zināms, vai tas ir dzērienu glāze vai pārtikas tara — kas var būt tiesa attiecībā uz dažiem traukiem, ko pārdod mazumtirdzniecībā un vairumtirdzniecībā — ražotājam ir jāievēro direktīvas prasības abu veidu izstrādājumiem. Piemēram, izstrādājums ir jāmarķē saskaņā ar 7. pantu, lai nodrošinātu atbilstību direktīvai.

1. attēls

Mazumtirdzniecībā un vairumtirdzniecībā pārdota tara

4.5.3. *Galvenie elementi, pēc kā nošķir pārtikas taru, dzērienu pudeles un dzērienu glāzes*

Direktīvā nav skaidri nošķirta dzērienu tara, dzērienu pudeles (dzērienu taras apakškategorija) un dzērienu glāzes (kas nav dzērienu tara). Tomēr var sniegt šādu vispārēju raksturojumu, kam ir nozīme attiecībā uz direktīvu.

— Saskaņā ar pielikuma C daļas I iedaļas 3. punktu un G daļas 3. punktu dzērienu tara ir *"trauki ar ietilpību līdz trim litriem, ieskaitot to korķīšus un vāciņus, ko izmanto dzēriena uzglabāšanai"*. Direktīvas 12. apsvērumā ir arī norādīts, ka kompozīti dzērienu iepakojumi būtu jāuzskata par dzērienu taru, nevis dzērienu pudeli.

— Dzērienu pudeles ir dzērienu tara ar šauru kakliņu un tilpumu, kas nepārsniedz trīs litrus, ieskaitot to korķīšus un vāciņus, un ko izmanto dzēriena uzglabāšanai, izņemot kompozītus dzērienu iepakojumus, kas ar direktīvu ir nošķirti no dzērienu taras.

— Dzērienu glāzes parasti ir apaļi, visbiežāk — bļodveida dzeramie trauki ar vāciņu vai vāku vai bez tā, ko pārdod tukšus vai pildītus ar dzērieniem ([25]). Kā paskaidrots arī 12. apsvērumā, dzērienu glāzes direktīvas mērķiem ir atsevišķa vienreizlietojamo plastmasas izstrādājumu kategorija.

Galvenais elements, pēc kura nošķir šīs trīs izstrādājumu kategorijas, ir to forma. Nākamajā tabulā ir doti ilustratīvi dzērienu taras, dzērienu pudeļu un dzērienu glāžu piemēri, norādot uz elementiem, kas ir saistīti ar formu un kas jāņem vērā, klasificējot šo kategoriju izstrādājumus.

11. tabula

Pārtikas taras, dzērienu pudeļu un dzērienu glāžu ilustratīvi piemēri

Dzērienu tara	Dzērienu pudeles (ietilpst dzērienu tarā)	Dzērienu glāzes (neietilpst dzērienu tarā)
Tvertnes, kuru tilpums nepārsniedz trīs litrus un kur ievieto dzērienus (ietver arī dzērienu pudeles)	Neelastīga dzērienu tara ar šauru kakliņu un tilpumu, kas nepārsniedz trīs litrus, ieskaitot to korķīšus un vāciņus, un ko izmanto dzēriena uzglabāšanai	Parasti apaļi, visbiežāk — bļodveida dzeramie trauki ar vāciņu vai vāku vai bez tā, ko pārdod tukšus vai pildītus ar dzērieniem
	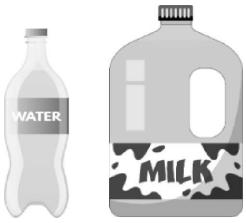	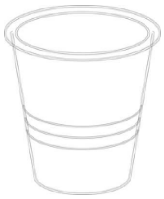

4.5.4. *Galvenie elementi, pēc kā nošķir pārtikas taru no paciņām un iesaiņojumiem*

Pārtikas taras nošķiršanai no paciņām un iesaiņojumiem ir jābūt balstītai uz taras elastību. Direktīvas mērķiem pārtikas produktu izstrādājumus, kuru iepakojums ir neelastīgs un daļēji neelastīgs, uzskata par pārtikas taru, savukārt izstrādājumus no elastīgiem iepakojuma materiāliem uzskata par paciņām un iesaiņojumiem.

Elastīgs iepakojums ir tāds, kas viegli lokās un nelūst. Tādi paši apsvērumi attiecas uz direktīvas darbības jomā ietilpstošiem izstrādājumiem, kas nav iepakojums. Dažus pārtikas produktus iepako, izmantojot gan neelastīgus, gan elastīgākus materiālus (sk. kreiso sleju 12. tabulā), piemēram, sviestmaizes — neelastīgā tarā, kuras vienā pusē ir plēve, vai noteiktus augļus vai fasētus pārtikas produktus — uz papīra šķīvjiem plastmasas iesaiņojumā. Šādos gadījumos neelastīga materiāla klātbūtne iepakojumā liek klasificēt produktu kā pārtikas taru.

([25]) Saskaņā ar *Macmillan* angļu valodas vārdnīcu.

12. tabula

Vienreizlietojamas plastmasas pārtikas taras un paciņu un iesaiņojumu nošķiršanas ilustratīvi piemēri

Vienreizlietojama plastmasas pārtikas tara	Vienreizlietojama plastmasas paciņa un iesaiņojums
Tara ir pilnībā vai daļēji izgatavota no neelastīga materiāla, kas satur plastmasu	Tara ir izgatavota no elastīga materiāla, kas satur plastmasu
	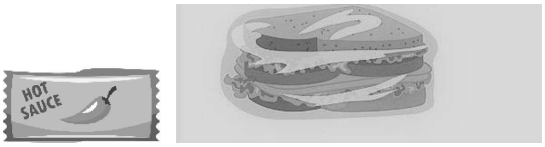

4.5.5. *Galvenie elementi, pēc kuriem nošķir šķīvjus no pārtikas taras*

Direktīvas pielikuma A daļas 2. punktā, E daļas I iedaļas 1. punkts un G daļas 1. punktā no pārtikas taras izstrādājumu kategorijas direktīvas mērķiem ir izslēgta dzērienu tara, šķīvji, kā arī paciņas un iesaiņojumi, kas satur pārtiku.

Ar šķīvjiem apzīmē traukus, no kuriem ēd vai kuros pasniedz pārtiku, savukārt pārtikas tara ir tādi trauki kā kārbas ar vāciņu vai bez tā, kur ievieto ēdienu.

Nākamajā tabulā ir doti daži ilustratīvi piemēri, kā nošķirt vienreizlietojamo plastmasas pārtikas taru no šķīvjiem.

13. tabula

Pārtikas taras un plastmasas šķīvju nošķiršanas ilustratīvi piemēri

Vienreizlietojama plastmasas pārtikas tara	Vienreizlietojams plastmasas šķīvis
Pazīmes, kas liecina, ka trauks ir pārtikas tara: — Trauki, piemēram, kārbas, ko pārdod ar vāciņu vai bez tā — Var ievietot ēdienu — Var atvieglot pārtikas pārvietošanu — Trauku parasti pārdod ar pievienotu drukātu informāciju par tā saturu, sastāvdaļām, bieži — izstrādājuma svaru	Pazīmes, kas liecina, ka trauks ir šķīvis: — Šķīvi pārdošanas vietā pārdod bez vāka neatkarīgi no tā, vai tas ir pārklāts, piemēram, ar foliju vai plēvi — Lieto ēdiena pasniegšanai vai ēšanai, bet pirkuma brīdī nav nepieciešama ēdiena klātbūtne — Lai gan lielākoties ir plakans, parasti tam ir nedaudz ieslīpinātas vai paceltas apmales, lai novērstu ēdiena izvelšanos vai izlīšanu — Parasti nav pievienota drukāta informācija par saturu, sastāvdaļām vai svaru
	

4.6. **Vieglās plastmasas iepirkumu maisiņi**

4.6.1. *Izstrādājuma apraksts un kritēriji direktīvā*

Nākamajā tabulā ir dots pārskats par attiecīgajiem vieglās plastmasas iepirkuma maisiņu aprakstiem direktīvā.

14. tabula

Vieglās plastmasas iepirkumu maisiņu apraksts direktīvā

Pielikuma E daļas I iedaļas 5. punkts un G daļas 8. punkts: *"Vieglās plastmasas iepirkumu maisiņi, kas definēti direktīvas 94/62/EK 3. panta 1. punkta c) apakšpunktā."*
Iepakojuma un izlietotā iepakojuma direktīvas 3. panta 1. punkta c) apakšpunktā vieglās plastmasas iepirkumu maisiņi ir definēti šādi: *""Vieglās plastmasas iepirkumu maisiņi" ir plastmasas iepirkumu maisiņi, kuru materiāla biezums nepārsniedz 50 mikronus."*
Turklāt Iepakojuma un izlietotā iepakojuma direktīvas 3. panta 1. punkta d) apakšpunktā ļoti vieglās plastmasas iepirkumu maisiņi ir definēti šādi: *""Ļoti vieglās plastmasas iepirkumu maisiņi" ir plastmasas iepirkumu maisiņi, kuru materiāla biezums nepārsniedz 15 mikronus un kuri nepieciešami higiēnas nolūkos vai kurus nodrošina vaļējas pārtikas primārai iesaiņošanai, kad to izmantošana palīdz novērst pārtikas izšķērdēšanu."*
Vispārējais jēdziens *"plastmasas iepirkumu maisiņi"* ir definēts Iepakojuma un izlietotā iepakojuma direktīvas 3. panta 1. punkta b) apakšpunktā: *""Plastmasas iepirkumu maisiņi" ir iepirkumu maisiņi ar vai bez roktura, kuri izgatavoti no plastmasas un patērētājiem tiek nodrošināti preču vai ražojumu tirdzniecības vietās."*

Direktīvas pielikumā paredzētos izstrādājuma specifiskos kritērijus vienreizlietojamajiem vieglās plastmasas iepirkumu maisiņiem var precizēt, pamatojoties uz šādiem rādītājiem.

— Izstrādājuma konstrukcijas īpašības: saskaņā ar Direktīvas 94/62/EK 3. panta 1. punkta c) apakšpunktu materiāla biezums, kas nepārsniedz 50 mikronus, liecina, ka attiecīgie maisiņi nav mērķtiecīgi konstruēti, iecerēti un laisti tirgū atkārtotai izmantošanai. Šis kritērijs pienācīgi atspoguļo direktīvas mērķi — mazināt (jūras) piegružojumu. Kā minēts Direktīvas (ES) 2015/720 ([26]) 4. apsvērumā, šādus maisiņus atkārtoti izmanto mazāk nekā biezākus plastmasas iepirkumu maisiņus, tie ātrāk nonāk atkritumos, un, tā kā tie ir ļoti viegli, tie biežāk rada piegružojumu.

— Tirdzniecības vai izplatīšanas vieta: apzīmē tirdzniecības vietu, kurā izstrādājumu piegādā vai izplata patērētājam (kā tā aprakstīta Iepakojuma un izlietotā iepakojuma direktīvas 3. panta 1. punkta b) apakšpunktā).

Direktīva attiecas uz visiem vieglās plastmasas iepirkumu maisiņiem. To skaitā ir ļoti vieglās plastmasas iepirkumu maisiņi (materiāla biezums nepārsniedz 15 mikronus), uz kuriem varētu neattiekties dažas Iepakojuma un izlietotā iepakojuma direktīvas prasības.

4.6.2. *Pārskats par izstrādājumiem un ilustratīvu piemēru saraksts*

15. tabulā ir doti ilustratīvi piemēri, kas parāda, vai noteikta veida plastmasas iepirkumu maisiņi ietilpst vai neietilpst direktīvas darbības jomā.

([26]) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2015/720 (2015. gada 29. aprīlis), ar ko groza Direktīvu 94/62/EK attiecībā uz vieglās plastmasas iepirkumu maisiņu patēriņa samazināšanu (OV L 115, 6.5.2015., 11. lpp.).

15. tabula

Dažādu veidu plastmasas iepirkumu maisiņu ilustratīvi piemēri

Plastmasas iepirkumu maisiņa veids	Vispārīgie kritēriji		Izstrādājuma specifiskie kritēriji	Ietilpst vai neietilpst direktīvas darbības jomā (visu vispārīgo un izstrādājuma specifisko kritēriju izpilde)
	Plastmasa	Vienreizlietojams	Vieglās plastmasas iepirkumu maisiņš	
Vieglās plastmasas iepirkumu maisiņš, ko patērētājam izsniedz pārdošanas vietā (materiāla biezums nepārsniedz 50 mikronus)	JĀ	JĀ	JĀ	Ietilpst
Ļoti vieglās plastmasas iepirkumu maisiņš, ko patērētājam izsniedz pārdošanas vietā (materiāla biezums nepārsniedz 15 mikronus)	JĀ	JĀ	JĀ	Ietilpst
Biezāki plastmasas iepirkumu maisiņi (materiāla biezums pārsniedz 50 mikronus)	JĀ	NĒ	NĒ	NEIETILPST Tie nav vieglās plastmasas iepirkumu maisiņi un tādēļ neietilpst direktīvas darbības jomā
Atkritumu maisiņi no plastmasas	JĀ	JĀ	NĒ	NEIETILPST Tie nav "iepirkumu maisiņi" un tādēļ neietilpst direktīvas darbības jomā

4.7. **Vates kociņi**

4.7.1. *Izstrādājuma apraksts un kritēriji direktīvā*

Vienreizlietojami plastmasas vates kociņi ir minēt pielikuma B daļas 1. punktā kā *"Vates kociņi, izņemot, ja tie ietilpst Padomes Direktīvas 90/385/EEK vai Padomes Direktīvas 93/42/EEK darbības jomā"*. Direktīvā nav definēti vates kociņi kā izstrādājums.

Vates kociņš parasti ir īss kociņš, kam vienā vai abos galos ir neliels daudzums vates un ko bieži izmanto personīgajai higiēnai, īpaši ausu tīrīšanai vai kosmētikas uzklāšanai ([27]). Kad šos izstrādājumus laiž ES tirgū, uz tiem attiecas vienots Kopējās publiskā iepirkuma vārdnīcas (CPV) kods: Vates kociņi 33711410-4.

Vienreizlietojamus vates kociņus direktīvas mērķiem var palīdzēt definēt šādas izstrādājuma konstrukcijas īpašības.

— Kociņa resnums: Vates kociņi, kas nav paredzēti medicīniskai lietošanai vai kas ir paredzēti fizisku personu mājas lietošanai, parasti ir ar īsu, šauru, neizturīgu kātu.

— Kociņi nav tīrāmi: Līme, ar ko vienreizlietojamo vates kociņu galos piestiprina vati, neļauj tai lietošanas laikā atdalīties no kociņa. Ausu tīrāmie kociņi, kurus var mazgāt vai tīrīt un tādējādi nodrošināt to atkārtotu izmantojamību, neietilpst direktīvas darbības jomā.

([27]) Kembridžas angļu valodas vārdnīca. Izgūts no https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/cotton-bud?q=cotton+buds.

4.7.2. *Izstrādājumiem specifiskie atbrīvojumi*

Saskaņā ar Vienreizlietojamās plastmasas direktīvas pielikuma B daļas 1. punktu vates kociņi, kas ietilpst Padomes Direktīvas 90/385/EEK vai Padomes Direktīvas 93/42/EEK darbības jomā kā medicīniskas ierīces, ir izslēgti no direktīvas darbības jomas ([28]). Padomes Direktīvas 90/385/EEK un Padomes Direktīvas 93/42/EEK īpašajās "medicīniskas ierīces" definīcijās ir iekļauti priekšmeti, ko lieto miesas bojājumu vai fizisku trūkumu atvieglošanai. Ja vates kociņus uzskata par medicīniskām ierīcēm, to ražotājam ir jāparedz, ka tos lietos cilvēki slimību diagnostikai, profilaksei, monitorēšanai, ārstēšanai vai atvieglošanai, kā arī traumu vai invaliditātes diagnostikai, monitorēšanai, ārstēšanai, atvieglošanai vai kompensēšanai, un tiem jābūt ar CE marķējumu saskaņā ar Direktīvu 93/42/EK tāpat kā saskaņā ar Regulu (ES) 2017/745.

ES pamatnostādnēs par Padomes Direktīvas 93/42/EEK par medicīniskām ierīcēm piemērošanu ir sniegti norādījumi, kā klasificēt medicīniskās ierīces riska novērtēšanas vajadzībām. Uzskata, ka pamatnostādnēs ietvertas piemērs *"tamponi eksudātu paraugu ņemšanai"* ([29]) ir saistīts, piemēram, ar *"medicīniskajiem tamponiem"* ([30]).

Arī medicīniskai lietošanai domātie vates kociņi ir paredzēti vienreizējai lietošanai. Tomēr tie parasti ir konstruēti tā, lai īpaši atvieglotu sterilas lietošanas paņēmienus, un parasti:

— skaidri marķēti kā paredzēti medicīniskai lietošanai (piemēram, "medicīniskie tamponi");

— bieži vien tiek pārdoti sterili;

— tiem ir garāks, izturīgāks kātiņš;

— tiem ir viens uzgalis;

— tos pārdod vai izplata tieši veselības aprūpes speciālistiem, izmantojot profesionālās aprindas (piemēram, uzņēmumu darījumus ar uzņēmumiem), piemēram, tamponus, ko piedāvā vai lieto tiesu ekspertīzes, medicīniskiem vai zinātniskiem mērķiem, ieskaitot paraugu vai eksemplāru ņemšanu no cilvēkiem vai virsmām, klīnisko mikrobioloģiju, citoloģiju un DNS testu veikšanu.

4.7.3. *Pārskats par izstrādājumiem un ilustratīvu piemēru saraksts*

Nākamajā tabulā ir doti ilustratīvi piemēri tam, vai konkrētu veidu vates kociņi ietilpst vai neietilpst direktīvas darbības jomā.

([28]) Direktīvu 90/385/EEK un 93/42/EEK vairs nepiemēros no 2021. gada 3. jūlija, kas ir lielākās daļas Direktīvā (ES) 2019/904 noteikto prasību transponēšanas termiņš. No 2021. gada 26. maija medicīnisko ierīču laišanu tirgū regulēs Regula (ES) 2017/745, kas attiecas uz medicīniskām ierīcēm.

([29]) MEDDEV 2.4/1 rev.9, 31. lpp.: piemēri attiecībā uz "6. noteikums — ķirurģiski invazīvas ierīces īslaicīgai lietošanai (< 60 minūtes)".

([30]) Pirro V, Jarmusch AK, Vincenti M, Cooks RG. *Direct drug analysis from oral fluid using medical swab touch spray mass spectrometry. Analytica Chimica Acta*. 2015. gada februāris, 861:47.–54. lpp. DOI: 10.1016/j.aca.2015.01.008. http://europepmc.org/article/PMC/4513665. Kā norāda Pirro et al (2015), "medicīniskie tamponi tiek plaši lietoti klīniskajā mikrobioloģijā, citoloģijā un DNS testu veikšanā, lai iegūtu paraugus no ķermeņa atverēm un virsmas. To konstrukcija ir specifiska katram lietojumam, un katram lietojuma veidam izraugās attiecīgu formu un materiālus. Parasti tampona uzgalis ir no kokvilnas, mākslīgā zīda vai poliestera, un tam ir otas, apaļa, kvadrātveida vai nosmailināta forma. Kātiņš var būt no plastmasas, koka, sarullēta papīra vai metāla stieples."

16. tabula

Dažādu veidu vates kociņu ilustratīvi piemēri

Vates kociņa veids	Vispārīgie kritēriji		Izstrādājuma specifiskie kritēriji			Ietilpst vai neietilpst direktīvas darbības jomā (visu vispārīgo un izstrādājuma specifisko kritēriju izpilde)
	Plastmasa	Vienreizlietojams	Neizturīgs kātiņš	Kociņi nav tīrāmi	Nav medicīniska ierīce	
Divpusējs vates kociņš ar plastmasas kātiņu	JĀ	JĀ	JĀ	JĀ	JĀ	IETILPST
Vates kociņš, kura kātiņš nav no plastmasas	NĒ	JĀ	JĀ	JĀ	JĀ	NEIETILPST Izstrādājums nesatur plastmasu
Vienpusējs paraugu ņemšanas tampons ar plastmasas kātiņu	JĀ	JĀ	JĀ	JĀ	NĒ	NEIETILPST Medicīniskai lietošanai paredzēts izstrādājums
Plastmasas ausu tīrīšanas kociņš, izmantojams atkārtoti	JĀ	NĒ	NĒ	NĒ	JĀ	NEIETILPST Vairākkārtējai lietošanai paredzēts izstrādājums

4.8. **Baloni un balonu kociņi**

4.8.1. *Izstrādājuma apraksts un kritēriji direktīvā*

Uz baloniem attiecas 8. un 10. pants, savukārt balonu kociņiem, kas paši par sevi direktīvā nav definēti, piemēro direktīvas 5. pantu.

Nākamajā tabulā ir dots pārskats par balonu un balonu kociņu attiecīgajiem aprakstiem direktīvā.

17. tabula

Balonu un balonu kociņu apraksti Direktīvā

Baloni
— Pielikuma E daļas II iedaļas 2. punkts un G daļas 7. punkts: *"Baloni, izņemot rūpnieciskiem vai citiem profesionāliem lietojumiem un izmantojumiem paredzētus balonus, kas netiek izplatīti patērētājiem."*

Balonu kociņi
— Pielikuma B daļas 6. punkts: *"Baloniem piestiprināmi un to turēšanai domāti kociņi – tostarp šādu kociņu mehānismi –, izņemot rūpnieciskiem vai citiem profesionāliem lietojumiem un izmantojumiem paredzētus balonus, kas netiek izplatīti patērētājiem."*

Lai noteiktu direktīvas darbības jomā ietilpstošos balonus, var konstatēt šādu vispārīgu pazīmju esību.

— Balons parasti ir necaurlaidīgs viegla materiāla maisiņš, ko ir paredzēts piepildīt ar gaisu vai gāzi. Laižot šos izstrādājumus tirgū, uz tiem galvenokārt attiecas šāds CPV kods: Rotaļu baloni un bumbas (37525000-4).

— Balonu kociņi: Saskaņā ar direktīvas pielikuma B daļas 6. punktu — kociņi, kas ir piestiprināmi baloniem un paredzēti to turēšanai.

Kā norādīts 11. apsvērumā, latekss nav uzskatāms par dabisku un ķīmiski nemodificētu polimēru, tādēļ direktīva attiecas uz lateksa baloniem, jo plastmasas definīcijai *"vajadzētu aptvert polimērbāzētus gumijas izstrādājumus"*.

Vienreizlietojamus balonus un balonu kociņus direktīvas mērķiem var palīdzēt definēt šādas izstrādājuma konstrukcijas īpašības.

— Plombas, vārsti un slēdzējmehānismi: nav vārsta vai plombas, kas ļautu tos vairākkārt uzpildīt un saplacināt. Baloni, kuru kakliņam ir jāapsien mezgls, aukla vai lente, lai novērstu gaisa izplūšanu, to atsiešanas un atkārtotas sasiešanas gaitā zaudē kvalitāti. Līdz ar to tos uzskata par vienreizlietojamiem. Balonus, kas ir paredzēti uzpildei un saplacināšanai, izmantojot aizveramu vārstu, un kas starp lietošanas reizēm nezaudē kvalitāti vai funkcionalitāti, uzskata par vairākkārt lietojamiem.

— Atkārtoti uzpildāmi: baloni, kurus pērk jau uzpildītus ar gaisu vai hēliju, uzskata par vienreizlietojamiem, jo klients tos nevar atkārtoti uzpildīt. Par vienreizlietojamiem uzskata arī pašuzpildāmus balonus (ar iebūvētu uzpildes mehānismu).

4.8.2. *Izstrādājumiem specifiskie atbrīvojumi*

Saskaņā ar pielikuma E daļas II iedaļas 2. punktu un G daļas 7. punktu rūpnieciskiem vai citiem profesionāliem lietojumiem un izmantojumiem paredzētiem baloniem, kas netiek izplatīti patērētājiem, nepiemēro attiecīgos direktīvas noteikumus.

Tāpat ar pielikuma B daļas 6. punktu no direktīvas darbības jomas ir izslēgti baloniem piestiprināmi un to turēšanai paredzēti kociņi, tostarp šādu kociņu mehānismi, izņemot rūpnieciskiem vai citiem profesionāliem lietojumiem un izmantojumiem paredzētus balonus, kas netiek izplatīti patērētājiem.

Svarīgi elementi, kas ļauj noteikt, vai baloni paredzēti mājas vai profesionālai lietošanai, ir pārdošanas vieta, izplatīšanas kanāls un gala lietotāja veids.

Par rūpnieciskiem vai profesionāliem lietojumiem paredzētiem būtu jāuzskata šādi baloni:

— baloni un to atbalstam pievienoti kociņi, ko pārdod, izmantojot nozares vai profesionālos kanālus, piemēram, uzņēmumu darījumus ar uzņēmumiem;

— baloni un to atbalstam pievienoti kociņi, kas paredzēti rūpnieciskam vai profesionālam lietojumam vai izmantojumam, piemēram, pētniecības baloni, meteobaloni, rūpnieciskie un profesionālie dekorēšanas baloni, ko neizplata patērētājiem.

Tomēr baloni un balonu kociņi, ko pārdod, izmantojot uzņēmumu darījumus ar patērētājiem, vai izplata privātiem patērētājiem, piemēram, baloni un balonu kociņi, ko individuāli patērētāji var iegādāties veikalā vai ko izplata patērētājiem privātā pasākumā, netiek uzskatīti par tādiem, kas paredzēti profesionālai vai rūpnieciskai izmantošanai vai lietojumam, bet gan par tādiem, kas paredzēti mājas lietošanai. Tādēļ šie izstrādājumi būtu jāiekļauj direktīvas darbības jomā. Lai izvairītos no direktīvas apiešanas, tās darbības jomā būtu jāiekļauj arī baloni un balonu kociņi, par kuriem laikā, kad tos laiž tirgū, nav skaidri zināms, vai tie paredzēti rūpnieciskai vai mājas lietošanai.

4.8.3. *Pārskats par izstrādājumiem un ilustratīvu piemēru saraksts*

Nākamajā tabulā ir doti ilustratīvi piemēri tam, vai konkrētu veidu baloni un balonu kociņi ietilpst vai neietilpst direktīvas darbības jomā.

18. tabula

Dažādu balonu un balonu kociņu ilustratīvi piemēri

Balonu un balonu kociņu veidi	Vispārīgie kritēriji		Izstrādājuma specifiskie kritēriji	Ietilpst vai neietilpst direktīvas darbības jomā (visu vispārīgo un izstrādājuma specifisko kritēriju izpilde)
	Plastmasa	Vienreizlieto-jams	Paredzēts mājas lietojumam	
Vienreizlietojami lateksa baloni mājas lietojumam vai izmantojumam	JĀ	JĀ	JĀ	IETILPST
Vienreizlietojami poliestera vai folijas baloni mājas lietojumam vai izmantojumam	JĀ	JĀ	JĀ	IETILPST
Vienreizlietojami plastmasas balonu kociņi mājas lietojumam	JĀ	JĀ	JĀ	IETILPST
Atkārtoti lietojamas plastmasas piepūšamās rotaļlietas vai "pašportretu rāmji" ar atkārtoti noslēdzamu vārstu	JĀ	NĒ	JĀ	NEIETILPST Vairākkārtējai lietošanai paredzēts izstrādājums
Atkārtoti lietojami plastmasas balonu stendi	JĀ	NĒ	NĒ	NEIETILPST Vairākkārtējai lietošanai paredzēts izstrādājums
Rūpnieciskiem lietojumiem un izmantojumiem paredzēti baloni, piemēram, karstā gaisa baloni vai meteobaloni	JĀ	NĒ	NĒ	NEIETILPST Profesionālam vai rūpnieciskam lietojumam paredzēts izstrādājums

4.9. **Higiēniskās paketes, tamponi un tamponu aplikatori**

4.9.1. *Izstrādājuma apraksts un kritēriji direktīvā*

Direktīvā nav definētas direktīvas darbības jomā ietilpstošās higiēniskās paketes, tamponi un tamponu aplikatori. Lai noteiktu direktīvas darbības jomā ietilpstošās higiēniskās paketes, tamponus un tamponu aplikatorus, var konstatēt šādu vispārīgu pazīmju esību.

— Vienreizlietojamās higiēniskās paketes ir higiēnas izstrādājumi, ko izmanto šķidruma uzsūkšanai un aizturei, ko parasti ir paredzēts izmest pēc vienas lietošanas reizes.

— Vienreizlietojamās higiēniskās paketes bieži sastāv no dažādu materiālu slāņiem, ieskaitot absorbējošu pamatslāni, ko galvenokārt veido celulozes un sintētiskās šķiedras un kas absorbē šķidrumu. Direktīvas mērķiem par higiēniskajām paketēm dēvē ne tikai lupatiņas vai salvetes, bet arī biksīšu ieliktnīšus, jo šie izstrādājumi ir higiēnisko pakešu apakškategorija ([31]) un līdz ar to atbilst vienreizlietojama plastmasas izstrādājuma kritērijiem. Abi izstrādājumi ir no līdzīgiem materiāliem un vienlīdz bieži kļūst par jūras piegružojumu, ņemot vērā to nepareizo iznīcināšanu, piemēram, noskalošanu tualetē pēc lietošanas, un tie var nokļūt jūras vidē no notekūdeņu attīrīšanas iekārtām.

([31]) Sk.: *EDANA*, https://www.edana.org/nw-related-industry/nonwovens-in-daily-life/absorbent-hygiene-products/feminine-care, aplūkots 2021. gada 9. martā.

Vienreizlietojamajiem plastmasas tamponiem parasti ir trīs slāņi, ieskaitot absorbējošu pamatslāni no viskozes, kokvilnas, poliestera vai šo šķiedru sajaukuma ([32]). Tos var ievietot tamponu aplikatorā, kas parasti ir no pārklāta papīra (ieskaitot plānu plastmasas plēvi) vai cietas plastmasas. Lai gan dažu kategoriju tamponi ir izgatavoti no kokvilnas, daudziem ir plastmasas tīkliņš. Tas ir plāns neaustas vai perforētas plastmasas plēves slānis, ko izmanto, lai palīdzētu samazināt šķiedru zudumus un atvieglotu tamponu ievietošanu un izņemšanu. 2.1. iedaļā ir doti norādījumi, kā noteikt, vai attiecīgā šķiedra atbilst dabiska un ķīmiski nemodificēta polimēra izņēmuma kritērijiem.

Vienreizējai lietošanai paredzētu higiēnisko pakešu, tamponu un tamponu aplikatoru izstrādājuma konstrukcijas īpašības ietver izstrādājumus, kas nav vairākkārt mazgājami vai lietojami, jo mazgāšanas procesā tiek degradēta šo izstrādājumu struktūra un funkcionalitāte.

4.9.2. *Pārskats par izstrādājumiem un ilustratīvu piemēru saraksts*

Nākamajā tabulā ir doti ilustratīvi piemēri tam, vai konkrētu veidu higiēniskās paketes, tamponi un tamponu aplikatori ietilpst vai neietilpst direktīvas darbības jomā.

19. tabula

Dažādu higiēnisko pakešu, tamponu un tamponu aplikatoru ilustratīvi piemēri

Higiēnisko pakešu, tamponu un tamponu aplikatoru veidi	Vispārīgie kritēriji		Ietilpst vai neietilpst direktīvas darbības jomā (visu vispārīgo un izstrādājuma specifisko kritēriju izpilde)
	Plastmasa	Vienreizlietojams	
Higiēniskās paketes, tamponi un tamponu aplikatori, kas satur plastmasu, ietver visu kategoriju higiēniskās paketes neatkarīgi no to formas, lieluma, biezuma un absorbcijas līmeņa, ja tās satur plastmasu un ir paredzētas iznīcināšanai pēc lietošanas	JĀ	JĀ	IETILPST
Higiēniskās paketes (ieskaitot biksīšu ieliktnīšus) vai tamponi, kas nesatur plastmasu	NĒ	JĀ	NEIETILPST Izstrādājums nesatur plastmasu
Atkārtoti izmantojami (mazgājami) sieviešu higiēnas izstrādājumi, piemēram, mazgājamas auduma paketes, atkārtoti izmantojama menstruālā piltuve (tampona alternatīva), mēnešreižu apakšveļa (mazgājamas biksītes ar iekļautu absorbcijas paketi)	NĒ /Mazgājamas paketes, kas nesatur plastmasu JĀ/Atkārtoti izmantojami tamponi, tamponu aplikatori un paketes var saturēt plastmasu (piemēram, mazgājamas auduma paketes klipši)	NĒ	NEIETILPST Izstrādājumi nav vienreizlietojami

([32]) *EDANA*. (2019. gada decembris). *Absorbent Hygiene Products components Pad/Liners*. Izgūta no https://www.edana.org/nw-related-industry/nonwovens-in-daily-life/absorbent-hygiene-products/feminine-care.

4.10. **Mitrās salvetes**

4.10.1. *Izstrādājuma apraksts, kritēriji un atbrīvojumi direktīvā*

20. tabulā ir dots pārskats par attiecīgajiem vienreizlietojamo plastmasas mitro salvešu piemēriem direktīvā.

20. tabula

Mitro salvešu apraksti direktīvā

Pielikuma D daļas 2. punkts, E daļas II iedaļas 1. punkts un G daļas 6. punkts: *"Mitrās salvetes, t. i., iepriekš samitrinātas salvetes personiskās higiēnas un mājsaimniecības vajadzībām."*
12. apsvērums: *"Mitrajām salvetēm personiskās higiēnas un mājsaimniecības vajadzībām arī būtu jāietilpst šīs direktīvas darbības jomā, savukārt rūpnieciskajām mitrajām salvetēm nebūtu tajā jāietilpst."*

Mitrās salvetes, ko izgatavo no mākslīgiem polimēriem vai ķīmiski modificētiem dabiskiem polimēriem, piemēram, poliestera un polihidroksialkanoātiem (PHA), ietilpst direktīvas darbības jomā. Mitrās salvetes, ko izgatavo tikai no ķīmiski nemodificētiem dabiskiem polimēriem, piemēram, viskozes un liocela, neietilpst direktīvas darbības jomā.

Lai noteiktu, vai vienreizlietojama mitrā salvete ir iekļauta direktīvas darbības jomā, tajā ir doti šādi galvenie izstrādājuma specifiskie kritēriji: iepriekš samitrinātas, kā arī personiskajām un mājsaimniecības vajadzībām paredzētas salvetes.

Ņemot vērā minēto, ar mitro salveti direktīvas kontekstā saprot nelielu iepriekš samitrinātu vai saslapinātu materiāla gabalu, kas satur plastmasu un kas ir iecerēts, konstruēts vai laists tirgū vienreizējai lietošanai (vienreizlietojams) un kas ir paredzēts personiskajai aprūpei, proti, personīgajai higiēnai vai mājas lietošanai, piemēram, mājas tīrīšanai. Iepriekš samitrinātas salvetes parasti satur piesūcināšanas šķidrumu, kas ir pievienots salvetei pirms tās laišanas tirgū.

Personiskās higiēnas mitrās salvetes ir paredzētas higiēnas mērķiem. Tie ir, piemēram, pieaugušo un bērnu ādas tīrīšana un kopšana, izmantojot salvetes zīdaiņiem, kosmētikas noņemšanas salvetes, intīmās higiēnas salvetes utt.

Mitrās salvetes mājas lietošanai ir paredzētas lietošanai mājas telpās. Tās ir arī mājas tīrīšanai izmantojamās salvetes, piemēram, salvetes, ko lieto virtuves un tualetes virsmu tīrīšanai, personisko transportlīdzekļu tīrīšanas salvetes, briļļu tīrīšanas salvetes utt.

Turklāt šos izstrādājumus parasti tirgū pārdod iepakojumos, kuros ir vairākas vienreizlietojamas mitrās salvetes.

Lai gan direktīvā tas tieši nav minēts, profesionālai lietošanai paredzētas, izstrādātas un tirgū laistas mitrās salvetes, piemēram, medicīniskās vai veselības aprūpes salvetes, neatbildīs personiskās higiēnas vai mājsaimniecības lietojuma kritērijam. Tādēļ šos izstrādājumus neuzskata par tādiem, kas ietilpst direktīvas darbības jomā.

Svarīgi elementi, kas būtu jāizvērtē, lai noteiktu, vai konkrētas mitrās salvetes paredzētas mājsaimniecības vai profesionālai lietošanai, ir pārdošanas vieta, izplatīšanas kanāls un gala lietotāja veids. Piemēram, mitrās salvetes, ko pārdod, izmantojot tādus profesionālus izplatīšanas kanālus kā uzņēmumu darījumi ar uzņēmumiem, un kuras izmanto veselības aprūpes speciālisti, uzskata par paredzētām profesionālai lietošanai un neiekļauj direktīvas darbības jomā. Turpretī mitrās salvetes, ko pārdod uzņēmumu darījumos ar patērētājiem un izplata neprofesionāliem lietotājiem, piemēram, mitrās salvetes, ko patērētāji var iegādāties aptiekā un lietot mājās, neuzskata par paredzētām profesionālai lietošanai. Tādēļ šie izstrādājumi ir iekļauti direktīvas darbības jomā.

Nākamajā tabulā ir dots neizsmeļošs direktīvas darbības jomā ietilpstošo vai neietilpstošo mitro salvešu kategoriju saraksts ([33]):

21. tabula

Mitro salvešu kategoriju piemēri

Izstrādājumu kategorija: mitrās salvetes	
Direktīva attiecas	Personiskā aprūpe
	— Salvetes zīdaiņiem — Salvetes ādas (ieskaitot plaukstas un ķermeni) tīrīšanai — Salvetes roku dezinficēšanai, tajā skaitā — ja tās piedāvā patērētājiem lidmašīnā, lidostā, vilcienā vai citur — Sejas/kosmētiskās salvetes (piemēram, sejas maskas, sejas tīrīšanas vai kosmētikas noņemšanas salvetes) — Intīmās higiēnas salvetes — Tualetes salvetes
	Mitrās salvetes lietošanai mājsaimniecībā
	— Mājsaimniecības tīrīšanas salvetes, ko lieto traipu un virsmu, piemēram, grīdu, vannasistabas, virtuves, mēbeļu, logu, TV un datoru ekrānu utt. tīrīšanai — Salvetes roku dezinficēšanai mājsaimniecībā, tajā skaitā — ja tās piedāvā patērētājiem lidmašīnā, lidostā, vilcienā vai citur — Briļļu tīrāmās salvetes — Automobiļu salvetes lietošanai mājsaimniecībā — Mājdzīvnieku salvetes lietošanai mājsaimniecībā
Direktīva neattiecas	Rūpnieciskās mitrās salvetes
	— Rūpnieciskam vai profesionālam lietojumam paredzētas automobiļu salvetes (virsmas sagatavošanai, pulēšanai, eļļas un ķīmisku vielu absorbēšanai) — Rūpnieciskam vai profesionālam lietojumam paredzētas elektronikas un datorpiederumu salvetes (salvetes putekļu noņemšanai, delikātai un sarežģītai tīrīšanai) — Rūpnieciskam vai profesionālam lietojumam paredzētas pārtikas nozares salvetes (salvetes iekārtu tīrīšanai, apkopei, šķidrumu absorbcijai, roku tīrīšanai) — Rūpnieciskam vai profesionālam lietojumam paredzētas uzkopšanas salvetes (pulēšanai, iekārtu tīrīšanai un apkopei, slapju grīdu tīrīšanai, putekļu noņemšanai) — Rūpnieciskam vai profesionālam lietojumam paredzētas ražošanas, inženiertehniskās un apkopes salvetes (salvetes iekārtu tīrīšanai, apkopei, šķidrumu absorbcijai, roku tīrīšanai) — Rūpnieciskam vai profesionālam lietojumam paredzētas optikas nozares salvetes (salvetes pulēšanai, putekļu noņemšanai) — Rūpnieciskam vai profesionālam lietojumam paredzētas drukas nozares salvetes (salvetes iekārtu tīrīšanai, apkopei, šķidrumu absorbcijai, roku tīrīšanai) — Rūpnieciskam vai profesionālam lietojumam paredzētas transporta nozares salvetes (salvetes transportlīdzekļu tīrīšanai, apkopei, logu tīrīšanai)
	Profesionālai lietošanai
	— Rūpnieciskam vai profesionālam lietojumam paredzētas medicīniskās/veselības aprūpes salvetes, piemēram, slimnīcu dezinfekcijas salvetes, virsmu tīrīšanai un dezinfekcijai — Rūpnieciskam vai profesionālam lietojumam paredzētas medicīniskās/veselības aprūpes salvetes, piemēram, higiēniskās pacientu aprūpes salvetes

Mitrās salvetes, par kurām nav skaidrs, vai tās paredzētas rūpnieciskai un profesionālai vai mājsaimniecības lietošanai, ir iekļautas direktīvas darbības jomā, lai novērstu tās apiešanu.

4.10.2. *Pārskats par izstrādājumiem un ilustratīvu piemēru saraksts*

22. tabulā ir sniegti norādījumi, kā interpretēt mitrajām salvetēm piemērojamos vispārējos un izstrādājuma specifiskos kritērijus, kopā ar piemēriem, kas parāda, vai noteikta veida mitrās salvetes ietilpst vai neietilpst direktīvas darbības jomā.

([33]) *EDANA*, (n.d). *Industrial wipes*. Izgūts no www.edana.org/nw-related-industry/nonwovens-in-daily-life/wipes/industrial-wipes.

22. tabula

Dažādu veidu mitro salvešu piemēri

Mitro salvešu veids	Vispārīgie kritēriji		Izstrādājuma specifiskie kritēriji		Ietilpst vai neietilpst direktīvas darbības jomā (visu vispārīgo un izstrādājuma specifisko kritēriju izpilde)
	Plastmasa	Vienreizlietojams	Iepriekš samitrinātas	Personiskai aprūpei vai mājas lietošanai	
Mitrā salvete, kas satur plastmasu	JĀ	JĀ	JĀ	JĀ	IETILPST
Mitrā salvete no viskozes vai liocela (reģenerētas celulozes), kas nesatur poliesteru vai citu plastmasu	NĒ	JĀ	JĀ	JĀ	NEIETILPST Izstrādājums nav pilnībā vai daļēji no plastmasas
Iepriekš samitrināta salvete (piemēram, uz izstrādājuma iepakojuma var būt norādīts: “samitrinātas salvetes” vai “samitrināts”)	JĀ	JĀ	JĀ	JĀ	IETILPST
Sausā salvete (piemēram, nav samitrināta pirms laišanas tirgū; uz izstrādājuma iepakojuma var būt arī norādīts “sausās salvetes ādas tīrīšanai”)	JĀ	JĀ	NĒ	JĀ	NEIETILPST Izstrādājums nav iepriekš samitrināts
Personiskās aprūpes mitrā salvete (piemēram, uz izstrādājuma iepakojuma var būt norādīts: “mitrā salvete kosmētikas noņemšanai” vai “salvetes zīdaiņiem”)	JĀ	JĀ	JĀ	JĀ	IETILPST
Mitrā salvete mājas lietošanai (piemēram, uz izstrādājuma iepakojuma var būt norādīts: “Mājsaimniecības tīrīšanas salvete dažādiem mērķiem”)	JĀ	JĀ	JĀ	JĀ	IETILPST
Rūpnieciskā mitrā salvete (piemēram, mitrās salvetes, ko izmanto rūpniecībā tīrīšanas mašīnām)	JĀ	JĀ	JĀ	NĒ	NEIETILPST Izstrādājumu uzskata par rūpniecisko mitro salveti
Mitrā salvete profesionālai lietošanai (piemēram, medicīniskās vai veselības aprūpes salvetes, ko pārdod pa profesionāliem izplatīšanas kanāliem uzņēmumu darījumos ar uzņēmumiem un ko paredzēts lietot veselības aprūpes speciālistiem)	JĀ	JĀ	JĀ	NĒ	NEIETILPST Izstrādājums nav paredzēts lietošanai mājsaimniecībā

4.11. **Tabakas izstrādājumi ar filtriem, filtri, ko tirgo lietošanai kopā ar tabakas izstrādājumiem**

4.11.1. *Izstrādājuma apraksts un kritēriji direktīvā*

Nākamajā tabulā ir dots pārskats par attiecīgajiem tabakas izstrādājumu ar filtriem, kā arī filtru, ko tirgo lietošanai kopā ar tabakas izstrādājumiem, aprakstiem direktīvā.

23. tabula

Tabakas izstrādājumu ar filtriem un filtru apraksti direktīvā

3. panta 18. punktā ir minēti tabakas izstrādājumi, kā tie definēti Direktīvas 2014/40/ES 2. panta 4. punktā.
Pielikuma D daļas 3. punktā, E daļas III iedaļā un G daļas 5. punktā tabakas izstrādājumi ir aprakstīti šādi: *"Tabakas izstrādājumi ar filtriem un filtri, ko tirgo lietošanai kopā ar tabakas izstrādājumiem."*
Direktīvas 2014/40/ES 2. panta 4. punktā "tabakas izstrādājumi" ir definēti šādi: *""Tabakas izstrādājumi" ir izstrādājumi, ko var lietot un kas kaut vai daļēji sastāv no tabakas, kura ir vai nav ģenētiski modificēta."*

Tabakas izstrādājumus ar filtriem un filtrus, ko tirgo lietošanai kopā ar tabakas izstrādājumiem un kuri satur celulozes acetātu, uzskata par ķīmiski modificētu dabisku polimēru un, ja tie atbilst citiem attiecīgajiem nosacījumiem, ko piemēro šādiem izstrādājumiem, tie attiecīgi ietilpst direktīvas darbības jomā.

Galvenie izstrādājuma specifiskie kritēriji, lai noteiktu, vai tabakas izstrādājums ar filtru vai filtrs, ko tirgo lietošanai kopā ar tabakas izstrādājumiem, ietilpst direktīvas izstrādājumu jomā, ir šādi:

— izstrādājums ir tabakas izstrādājums (kā tas definēts Direktīvas 2014/40/ES 2. panta 4. punktā) un satur filtru, piemēram, cigarete vai cigārs;

— izstrādājums ir atsevišķs filtrs lietošanai kopā ar tabakas izstrādājumiem, piemēram, filtra uzgalis vai minifiltrs.

4.11.2. *Pārskats par izstrādājumiem un ilustratīvu piemēru saraksts*

Ilustratīvi piemēri, kas parāda, vai konkrēti tabakas izstrādājumi ar filtriem un filtri, ko tirgo lietošanai kopā ar tabakas izstrādājumiem, ietilpst vai neietilpst direktīvas darbības jomā, ir sniegti 24. tabulā.

24. tabula

Dažādu tabakas izstrādājumu ar filtriem un filtru, ko tirgo lietošanai kopā ar tabakas izstrādājumiem, piemēri

Tabakas izstrādājuma vai filtra veids	Vispārīgie kritēriji		Izstrādājuma specifiskie kritēriji	Ietilpst vai neietilpst direktīvas darbības jomā (visu vispārīgo un izstrādājuma specifisko kritēriju izpilde)
	Plastmasa	Vienreizlietojams	Tabakas izstrādājums ar filtru un filtrs, ko tirgo lietošanai kopā ar tabakas izstrādājumiem	
Cigaretes vai cigāri ar plastmasu saturošu filtru	JĀ	JĀ	JĀ	IETILPST
Atsevišķi vienreizlietojami plastmasu saturoši filtri	JĀ	JĀ	JĀ	IETILPST

Tabakas izstrādājuma vai filtra veids	Vispārīgie kritēriji		Izstrādājuma specifiskie kritēriji	Ietilpst vai neietilpst direktīvas darbības jomā (visu vispārīgo un izstrādājuma specifisko kritēriju izpilde)
	Plastmasa	Vienreizlietojams	Tabakas izstrādājums ar filtru un filtrs, ko tirgo lietošanai kopā ar tabakas izstrādājumiem	
Elektroniskās cigaretes vai elektroniskie smēķēšanas izstrādājumi, ieskaitot plastmasas vai neplastmasas filtrus	JĀ	NĒ	NĒ	NEIETILPST Vairākkārtējai lietošanai paredzēts izstrādājums; izstrādājums nesatur tabaku
Elektroniska ierīce, ko paredzēts lietot ar karsētu tabakas izstrādājumu, ieskaitot vienreizlietojamu plastmasu saturošu filtru	JĀ	JĀ (filtrs)	JĀ	IETILPST Lai arī elektroniskā ierīce ir paredzēta vairākkārtējai lietošanai, tabaka un filtri ir vienreizlietojami
Neiesaiņota tabaka, piemēram, lietošanai pīpē vai pašrocīgi uztītā cigaretē bez plastmasu saturoša filtra	NĒ	JĀ	NĒ	NEIETILPST Izstrādājums nav pilnībā vai daļēji izgatavots no plastmasas; izstrādājumam nav filtra

PIELIKUMS

Pārskats par vienreizlietojamiem plastmasas izstrādājumiem, to aprakstiem un attiecīgajām direktīvā paredzētajām prasībām

Vienreizlietojami plastmasas izstrādājumi	Attiecīgā pielikuma daļa un piemērojamās prasības pēc būtības, izņemot ziņošanas pienākumu		Visbūtiskākā direktīvas pielikuma daļa, kurā ir izstrādājumu apraksti
Gaisa baloni	E daļa	Ražotāja paplašinātā atbildība (8. panta 3. punkts)	E daļas II iedaļas 2. punkts
	G daļa	Informētības vairošana (10. pants)	G daļas 7. punkts
Balonu kociņi	B daļa	Ierobežojumi laišanai tirgū (5. pants)	G daļas 6. punkts
Dzērienu pudeles ≤ 3 L, tostarp korķīši un vāciņi	C daļa	Prasības izstrādājumam (6. panta 5. punkts)	C un F daļa
	F daļa	Atsevišķa savākšana (9. pants)	
Dzērienu tara ≤ 3 L, tostarp tās korķīši un vāciņi	C daļa	Prasības izstrādājumam (6. panta 1.–4. punkts)	C daļa
	E daļa	Ražotāja paplašinātā atbildība (8. panta 2. punkts)	E daļas I iedaļas 3. punkts
	G daļa	Informētības vairošana (10. pants)	G daļas 3. punkts
No putu polistirola izgatavota dzērienu tara, tostarp to korķīši un vāciņi	B daļa	Ierobežojumi laišanai tirgū (5. pants)	Nav norādīts izstrādājumam specifisks apraksts
Dzērienu maisāmkociņi	B daļa	Ierobežojumi laišanai tirgū (5. pants)	Nav norādīts izstrādājumam specifisks apraksts
Dzērienu glāzes	D daļa	Prasības attiecībā uz marķējumu (7. pants)	Nav norādīts izstrādājumam specifisks apraksts
Dzērienu glāzes, tostarp to vāki un vāciņi	A daļa	Patēriņa mazināšana (4. pants)	
	G daļa	Informētības vairošana (10. pants)	
	E daļa	Ražotāja paplašinātā atbildība (8. panta 2. punkts)	
No putu polistirola izgatavotas dzērienu glāzes, tostarp to vāki un vāciņi	B daļa	Ierobežojumi laišanai tirgū (5. pants)	Nav norādīts izstrādājumam specifisks apraksts
Vates kociņi	B daļa	Ierobežojumi laišanai tirgū (5. pants)	Nav norādīts izstrādājumam specifisks apraksts
Galda piederumi (dakšas, naži, karotes, irbulīši)	B daļa	Ierobežojumi laišanai tirgū (5. pants)	Nav norādīts izstrādājumam specifisks apraksts

Vienreizlietojami plastmasas izstrādājumi	Attiecīgā pielikuma daļa un piemērojamās prasības pēc būtības, izņemot ziņošanas pienākumu		Visbūtiskākā direktīvas pielikuma daļa, kurā ir izstrādājumu apraksti
Pārtikas tara	A daļa	Patēriņa mazināšana (4. pants)	A daļas 2. punkts
	E daļa	Ražotāja paplašinātā atbildība (8. panta 2. punkts)	E daļas I iedaļas 1. punkts
	G daļa	Informētības vairošana (10. pants)	G daļas 1. punkts
No putu polistirola izgatavota pārtikas tara	B daļa	Ierobežojumi laišanai tirgū (5. pants)	G daļas 7. punkts
Vieglās plastmasas iepirkumu maisiņi	E daļa	Ražotāja paplašinātā atbildība (8. panta 2. punkts)	Direktīvas 94/62/EK 3. panta 1. punkta c) apakšpunkts
	G daļa	Informētības vairošana (10. pants)	
Paciņas un iesaiņojumi	E daļa	Ražotāja paplašinātā atbildība (8. panta 2. punkts)	E daļas I iedaļas 2. punkts
	G daļa	Informētības vairošana (10. pants)	G daļas 2. punkts
Šķīvji	B daļa	Ierobežojumi laišanai tirgū (5. pants)	Nav norādīts izstrādājumam specifisks apraksts
Higiēniskās paketes, tamponi un tamponu aplikatori	D daļa	Prasības attiecībā uz marķējumu (7. pants)	Nav norādīts izstrādājumam specifisks apraksts
	G daļa	Informētības vairošana (10. pants)	
Salmiņi	B daļa	Ierobežojumi laišanai tirgū (5. pants)	Nav norādīts izstrādājumam specifisks apraksts
Tabakas izstrādājumi ar filtriem un filtri, ko tirgo lietošanai kopā ar tabakas izstrādājumiem	D daļa	Prasības attiecībā uz marķējumu (7. pants)	Direktīvas 2014/40/ES 2. panta 4. punkts
	E daļa	Ražotāja paplašinātā atbildība (8. panta 3. punkts)	
	G daļa	Informētības vairošana (10. pants)	
Mitrās salvetes	D daļa	Prasības attiecībā uz marķējumu (7. pants)	D daļas 2. punkts
	E daļa	Ražotāja paplašinātā atbildība (8. panta 3. punkts)	E daļas II iedaļas 1. punkts
	G daļa	Informētības vairošana (10. pants)	G daļas 6. punkts